

For at tage det bagfra vil jeg lige først sige til fru Tove Videbæk fra Kristeligt Folkeparti: Vores forslag går ikke ud på, at de nuværende førtidspensionister skal visiteres en gang til. Jeg er fuldstændig enig med fru Tove Videbæk i, at de har været rigelige prøvelser igennem. Det, vi siger, er bare, at man skal have mulighed for at få en vurdering af, hvorvidt man økonomisk ville kunne få mere ud af at komme over på den nye ordning og få en højere indkomst, hvilket også SF's ordfører var inde på.

Så det, vi er optaget af, er at hæve indkomstniveauet hos de førtidspensionister, der har det allerdårligst. Det er det, som er vores hovedanke – den førtidspensionsreform, der træder i kraft den 1. januar, har partierne bag jo gjort meget ud af at sige vil være en kæmpe forbedring. Vi er uenige, vi mener, at for nogle vil det være en forringelse i forhold til de regler, der gælder i dag. Men for enkelte kan det være en forbedring, og for dem, hvor det kan være en forbedring, mener vi, at man skal have mulighed for at komme op på en højere ydelse.

Så vil jeg også sige til De Konservatives ordfører, at som jeg lige har sagt, er det altså ikke meningen, at samtlige nuværende førtidspensionister skal have revurderet deres sag og visiteres én gang til osv. Det er dem, der selv ønsker det, og som efter at have fået en gennemgang af de økonomiske fordele og ulemper har en mulighed for at komme op på en højere indkomst. Og der skal ikke foretages nye arbejdsprøvnninger eller andet.

Så kunne jeg forstå på Socialministeren, at det simpelt hen er for kompliceret at lave en sådan beregning af, hvorvidt det vil kunne betale sig eller ej. Det kan jeg ikke helt forstå, men det må vi jo så prøve at stille spørgsmål til, også fordi det jo, i hvert fald da pensionen blev vedtaget, blev fremstillet, som om det var en kæmpe forbedring i forhold til det nuværende. Så skulle man synes, at der så var blevet lavet nogle beregninger af, hvorvidt der var en økonomisk fordel i det eller ej. Men lige pludselig er det åbenbart nu mere kompliceret, og der må vi jo så kunne få nogle svar på, hvad det er, der gør det så meget mere kompliceret, end det var, da man vedtog reformen.

Til fru Eva Kjer Hansen vil jeg sige, at vi ikke ønsker at så tvivl om, hvem der kan få førtidspension, og hvem der kan få hvor meget. Vi ønsker sådan set, at det skal være de samme regler for alle, og at det helst skal være sådan, at alle

kan få en ydelse, der er tilstrækkelig høj til at leve af.

Så til fru Jette Jespersen fra Dansk Folkeparti: Som jeg lige var inde på i de korte bemærkninger, forstår jeg simpelt hen ikke, at det ikke er muligt for Dansk Folkeparti at sige, hvad det er, man mener. Det må være muligt at sige, hvad det er, man vil have afklaret, for at man kan afgøre, om man er for eller imod forslaget. Det kunne også være rart at få at vide, hvad grunden er til, at man sidst, vi behandlede forslaget, kunne støtte det fuldt ud og nu ikke kan meddele, om man vil støtte det eller ej. Men det kan vi forhåbentlig få afklaret under udvalgsbehandlingen, hvis ikke Dansk Folkeparti vil give deres mening til kende nu.

Hermed sluttede forhandlingen, og forslaget overgik derefter til anden (sidste) behandling.

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 33: Forslag til lov om ændring af lov om almen voksenuddannelse og om voksenuddannelsescentre og lov om kursus til højere forberedelseseksamen og om studieforberedende enkeltfagsundervisning for voksne m.v. (Deltagerbetaling, lokalråd m.v.).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 10/10 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helga Moos (V):

Det her lovforslag har to hovedelementer. Det giver en højere frihedsgrad til amterne, og så er der deltagerbetalingen som et redskab for efterspørgselsstyring på uddannelserne.

Amterne får frihed til at vælge en forenkling af strukturen på voksenuddannelsescentre, så forpligtelsen til at udbyde kernefag to steder

kan opfyldes ved at udbyde kernefagene på to forskellige afdelinger under den samme hoved-adresse.

Der ligger også en forenkling ved, at der ikke nødvendigvis skal oprettes lokalråd. Der kan oprettes lokalråd, og et sådant lokalråd kan dække flere afdelinger, hvis det er det, man ønsker.

Kl. 14.00

Hvad deltagerbetalingen angår, har vi valgt at lægge et minimumsbeløb på 300 kr. og et maksimumsbeløb på 900 kr. som middel til styring af efterspørgslen på uddannelserne.

Det er sådan, at VUC påtager sig mange forskellige uddannelsesopgaver. Derfor er det fornuftigt at lade amterne selv tilrettelægge den økonomiske styring. Kun på ét område har vi valgt at fravige det princip: De fire AMU-grundfag dansk, engelsk, matematik og dansk som andetsprog får en lav deltagerbetaling på 100 kr.

Der er mulighed for tilbagebetaling af deltagerbetaling, i den udstrækning man har benyttet sig af at gennemføre en fuld hf, eller hvis man gennemfører en fagpakke, som er adgangsgivende til visse videregående uddannelser. Der er ikke nogen deltagerbetaling ved forberedende voksenundervisning under FVU. Hvis man er SU-berettiget og læser på fuld tid, 23 timer om ugen, er der mulighed for, at man kan få finansieret sin deltagerbetaling gennem SU. Og hvis man er berettiget til SVU, kan SVU dække deltagerbetalingen. Kommunen kan betale deltagerbetalingen for de aktiverede ledige, og AF betaler for revalidender.

Det er sådan, at den gruppe, der kommer til at betale mere, først og fremmest er den gruppe, der betragter VUC som et folkeoplysende tilbud. Vi ønsker at have en nogenlunde ensartet deltagerbetaling for alle de tilbud, der anvendes som folkeoplysende fritidstilbud, dvs. tilbud, der ikke er rettet mod konkret videreuddannelse. Det er et valg, og det står vi ved.

Men læg mærke til, at modellen her giver amterne frihed til at prioritere. Faktisk er der penge til amterne i modellen, så amterne kan roligt vælge den lave deltagerbetaling på 300 kr. på grundfagene, som typisk indgår i fagpakker, og som altid er med i en almindelig hf. Det går nogenlunde op med det gebyr, der i forvejen har været, som lå på 300 kr. for første fag og så 100 kr. for følgende fag, og det er de penge, man opkræver på nuværende tidspunkt. Og læg lige mærke til, at gebyret ikke kunne betales tilbage. Den deltagerbetaling, vi nu foreslår, bliver tilba-

gebetalt, når man har fuldført sin fagpakke eller sit hf-forløb.

Amterne har således fuld frihed til at lægge en økonomisk strategi, der kan give lave takster til de fag, der bringer folk videre i uddannelses-systemet, og opkræve mere fra den gruppe, der bruger VUC som folkeoplysningsstilbud.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er foreløbig tre korte bemærkninger. Den første er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, og derefter er det hr. Carsten Hansen og fru Marianne Jelved.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Der skal ikke herske nogen tvivl om, at vi i Enhedslisten mener, at det her forslag er dybt hamrende asocialt.

Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, om man mener, at man øger den ufaglærte danskers frihed til at tage en uddannelse ved at øge brugerbetaling på VUC. Og jeg vil gerne spørge Venstre, om det også er sådan på andre områder, at man foretrækker at give amterne frihed frem for at give den enkelte borger frihed.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er noget af en frihed, man giver til amterne, skal jeg love for, når amterne jo ikke må sætte skatten op, for så kommer der nogle efter dem.

Jeg vil spørge Venstres ordfører: Hvad tror Venstre vil være resultatet af brugerbetaling udeomkring med de meget stramme økonomiaftaler, der er? Jeg står her med et skrift af hr. Thor Pedersen, der hedder »Liberal Overblik«, og jeg citerer direkte fra det:

»Derfor skal råderum til nye initiativer især sikres gennem omprioriteringer. Der må prioriteres i stedet for at opfinde nye skatter eller sætte eksisterende skatter op.«

Og så siger han nedenunder:

»I 2003 vil regeringen især fokusere på uddannelse og forskning.«

Det vil sige, at omprioriteringen består af øget brugerbetaling på hele uddannelsesområdet, især for de kortuddannede. Er det den måde, Venstre vil omprioritere på?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det var et meget interessant ræsonnement fra Venstres ordfører. Det, jeg hæftede mig ved, var,

at mennesker, der opfatter det som folkeoplysende tilbud, skal betale gebyr, fordi der ikke deri er udsigt til, at det bruges til noget kompetencegivende. Det er meget interessant.

Kl. 14.05

Punkt 1: Hvor er Venstres forestilling om den almene folkelige dannelse blevet af?

Punkt 2: Hvorfra ved fru Helga Moos, hvad der foregår i hjertet og hovedet og maven på mennesker, der går på f.eks. VUC? Hvordan kan man se på et menneske, om det her fører til noget kompetencegivende på et eller andet tidspunkt? Og hvordan kan amterne se det? Det vil jeg meget gerne vide.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Helga Moos for at svare.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg synes, det er vigtigt, at vi fastholder VUC's mange ansigter, for vi må jo bare indrømme, at VUC har mange ansigter. Vi kunne have valgt, ligesom man gjorde under den tidligere regering, at gå ind og lave aldersbegrænsning, som man gjorde med daghøjskolerne, men det vil vi ikke være med til.

Det er nu engang sådan, at hvis man er ude af arbejdsmarkedet, er der ikke store chancer for, at det, man modtager på VUC, bliver rettet mod arbejdsmarkedet, men derfor skal vi jo ikke forhindre folk i at komme. Jeg har mødt mange, der siger, at de synes, det er helt fair, at de må komme der, og de vil godt betale samme takst, som gælder for de øvrige folkeoplysende aktiviteter.

Jeg er helt fortrøstningsfuld ved at lade amterne tænke sig om. Man må gerne hjælpe. Sig til amterne, at de steder, hvor der alligevel skal betales tilbage – typisk i forbindelse med fagpakkerne – skal den lave takst lægges. Amterne bliver jo ikke rigere eller på nogen måde anderledes stillet økonomisk ved at opkræve penge og tilbagebetale dem, så hvis de lægger de 300 kr., er det et almindeligt gebyr, som vi har haft hele tiden, som de så kan få tilbage. Så er det jo sådan set et fremskridt.

Så jeg synes, at vi har gode muligheder for at få ting til at fungere ved at have VUC til at have mange ansigter, og jeg kan godt skelne mellem direkte målrettet uddannelse, altså mod en vidergående uddannelse, og så folkeoplysning, det kan jeg godt.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Mit første spørgsmål er: Opfatter Venstre VUC som folkeoplysning? Er det folkeoplysning i lovens forstand og ikke noget med en kompetencegivende uddannelse?

Det andet er: Hvordan kan det være, at Venstre nu i den grad helt sikkert ved, hvad der er bedst for folk, i stedet for at lade folk selv tage stilling? Venstre taler somme tider om, at mennesket skal gå forud for systemet, men jeg kan forstå, at her ved systemet, nemlig staten, regeringen, Folketinget, bedre end folk ved, hvad der er bedst for dem, når det drejer sig om uddannelse.

Er det korrekt forstået?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg blev næsten rørt, da jeg hørte om amternes fantastiske valgfrihed. Jeg kunne godt tænke mig at gentage et af de spørgsmål, der ikke blev svaret på, nemlig: Hvad med valgfriheden for de brugere, som bruger VUC?

Noget af det, vi har hørt af de deputationer, der har været i Uddannelsesudvalget indtil nu, har jo været, at man frygter, at der simpelt hen er VUC-steder, der må lukke, og andre steder, der må begrænse deres udbud, hvis brugerbetalingen går ud over antallet af kursister.

Jeg kunne meget godt tænke mig at høre Venstres ordførers vurdering af, hvad det er for problemer, der kan opstå på de forskellige VUC-centre, hvis brugerbetalingen gennemføres?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Ét er, at fru Helga Moos kan se forskel på folk, der ønsker folkeoplysning, og dem, der ønsker en kompetencegivende uddannelse, men hvordan? Jeg vil gerne vide, hvordan man ser ud i hovedet, når man går på VUC for at få folkeoplysning, og hvordan man ser ud i hovedet, når man går der for at få en kompetencegivende uddannelse på et eller andet tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg er helt overbevist om, at vi skal fastholde VUC som et sted med mange ansigter, herunder med folkeoplysning. Jeg passer faktisk på folkeoplysningen på VUC, og den er der.

Kl. 14.10

Jeg vil ikke være med til at blande mig i, om den er der eller ej – jo, jeg vil gerne fastholde den, men jeg vil også godt have den samme brugerbetaling, som vi har indført på det øvrige folkeoplysningsområde. Det går jeg ind for. Og der kan vi så have forskellige holdninger:

Med hensyn til fru Lene Jensens spørgsmål, om der er nogle VUC'er, der kan gå hen og må lukke, vil jeg sige, at det kan godt være, hvis folk vælger aftenskolerne i stedet for. Det er ikke sådan, at vi har som opgave at holde liv i alle facetter af uddannelsessystemet. Hvis folk vælger at flytte deres aktiviteter til andre områder, kan det medføre en forandring af uddannelsessystemet. Det er altså ikke systemet, der går forud for mennesket.

Med hensyn til hvordan folk ser ud i hovedet – det var fru Marianne Jelved, der spurgte – kan jeg i hvert fald sige, at i folkeoplysningen og uddannelsessystemet i den yderste præmis er der i hvert fald en aldersforskel. Der er flere, der er SU-berettigede, som har glat skind, og så er der flere af dem, der bruger VUC som folkeoplysning, der er lidt mere rynkede. Det var svar på spørgsmålet om, hvordan de så ud i hovedet.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er ganske mange, der har meldt sig, vil jeg lige gøre opmærksom på. Vi har allerede to runder, der er fuldttegnede. Den første runde bliver fru Pernille Rosenkrantz-Theil, hr. Carsten Hansen og fru Bodil Kornbek.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Vi har hørt utrolig meget om vidensamfundet. Regeringen har talt op ad stolper og ned ad vægge om vidensamfundet. Og der må Venstres ordfører vel formodentlig både være bekendt med og i øvrigt enig i, at det skal være en prioritering.

Det, der så kan undre, er, at der kommer et forslag om øget brugerbetaling på netop VUC, medmindre selvfølgelig det er Venstres opfattelse, at det kun skal være dele af det her samfund, der skal kunne blive en del af det nye årtusindes vidensamfund. Den opfattelse kunne man godt få.

Jeg vil gerne spørge Venstre, hvorfor man ønsker at sætte forhindringer i vejen for de ufaglærte mennesker i Danmark, som ønsker at få sig en uddannelse.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Glat skind eller ej, så kan man jo spørge sig selv, hvor mange det er, der i dag kommer på VUC med en eller anden form for subsidieordning, SU, SVU eller andet. Ifølge de oplysninger, der ligger i høringssvarene, varierer det et sted mellem 10 og 15 pct. Og det, der hedder SVU'er får fuld dækning – det er noget, der ligner 1-2 pct. Det vil sige, at 83 pct. af de mennesker, der har en anden baggrund, kommer til at betale fuldstændig selv.

Er Venstre opmærksom på, at det her kan betyde, at en række af dem, som har glat skind, altså vælger hf på et gymnasium i stedet for? Og det er altså 10.000 kr. dyrere pr. årselev. Hvad så, hvis man ikke får besparelsen hjem? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er, at jeg var sammen med en Venstreschef fra Fyns Amt forleden dag for at diskutere VUC. Han sagde, at det her rykker fuldstændig fundamentalt på nogle afgørende principper i Danmark, og var meget uenig i det. Er det sådan, at der er en større uenighed i Venstre, også i Venstres folketingsgruppe, om det her, eller er det Handelshøjskolevenstre, der har sejret her?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Fru Helga Moos siger, at VUC skal have mange ansigter. Det synes jeg er rigtig fint. Og nogle af de ansigter er jo netop at kunne tilbyde nogle uddannelsesmuligheder til mennesker, som slet ikke har nogen grunduddannelse overhovedet, men også til mennesker, som er kortuddannede og har brug for en opkvalificering. Det er jo noget, regeringen virkelig godt kan forstå, for man hører jo gang på gang om livslang læring og uddannelse til alle, og hvor vigtigt det er, at vi hele tiden bliver opkvalificeret.

Men vil man ikke netop med dette lovforslag med større brugerbetaling på forhånd hægte netop denne gruppe af mennesker af, som i den grad har brug for netop denne opkvalificering og har brug for at komme i gang med livslang læring, og dermed også ganske klart signalere, at livslang læring åbenbart er for nogle bestemte grupper af mennesker? Eller hvordan kan man få tingene til at hænge sammen, når man på forhånd faktisk har hægget en gruppe mennesker af, som der er brug for, og som også har brug for at få de kompetencer, som man jo hører suk efter hele tiden – også fra Venstre?

Kl. 14.15

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg er altså overbevist om, at det her nok skal gå. Jeg vil sige både til fru Rosenkrantz-Theil og til hr. Carsten Hansen, at noget af det, det måske kunne føre med sig, at vi laver den differentiering, var, at der var flere, der ville vælge fagpakkerne. Der var flere, der ville gå ind og sige, at nu målretter vi vores aktiviteter mod en uddannelse, som gør, at vi kan komme videre i systemet.

Det koster faktisk ikke noget, som folk ikke kan overkomme, hvis amterne vil bære sig fornuftigt ad – og hjælp lige med det. Som det er i øjeblikket, har man jo en deltagerbetaling. En fagpakke består af fire fag, og i forhold til, at man i øjeblikket ikke får sit gebyr tilbage, så er der faktisk mulighed for at slippe billigere igennem med sine fagpakker, end man gør nu med gebyret. Så jeg er ret fortrøstningsfuld.

Jeg er også fortrøstningsfuld med hensyn til, at nogle vil vælge at gå et andet sted hen i uddannelsessystemet. Det er jo så vores opgave at få betalingen bagved til at være fornuftig, men jeg mener ikke, at vi skal holde liv i VUC, hvis folk hellere vil gå på hf. Vi har altså frit valg blandt uddannelsesinstitutioner.

Til fru Bodil Kornbek må jeg sige, at jeg er glad for, at der er enighed om, at det er vigtigt at fastholde et VUC med mange ansigter. Men når det har mange ansigter, mange opgaver, så er det også i orden, at vi behandler folk lidt forskelligt.

Første næstformand (Svend Auken):

Så tager vi fat på en ny runde. Jeg vil gøre opmærksom på, at der kommer mindst én runde yderligere efter den runde.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Helga Moos vender tilbage til det med, at VUC har mange ansigter. Jamen der er en klar formålsbestemmelse med VUC, det er jo kompetencegivende uddannelse, det er nogle bestemte fag, og de kvalificerer på – hvad man kan kalde – folkeskoleniveau og kvalificerer på hf-niveau. Det er ansigtet.

Derfor vil jeg godt spørge efter, hvad det er for nogle andre ansigter. I den forbindelse kan jeg forstå, at fru Helga Moos er imod at lave al-

dersafgrænsning, men nu kan jeg så forstå, at der er en anden afgrænsning. De, der er sådan lidt grå i det, skal til at betale. Og specielt de, der er lidt rynkede, skal betale noget ekstra.

Vi havde besøg forleden i Folketingets Uddannelsesudvalg af VUC Thy-Mors, og der var også en VUC-studerende med. Han var glat, helt glat. Han var et ungt menneske. Han skulle til at betale, og han fortalte, at han ikke havde råd til det i fremtiden.

Jeg ved ikke rigtigt, hvordan Venstre mener, at man kan lave en skelnen mellem den ene type og den anden, for man rammer jo alle over én kam. Så kan det godt være, at Venstre har bugseret folk ind i nogle bestemte båse, men det står der jo ikke noget om i lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg kan forstå på fru Helga Moos, at for Venstre er det helt o.k., hvis VUC nogle steder må lukke, fordi der er nogle, der vælger aftenskole i stedet for. Det var det svar, jeg fik.

Skal jeg forstå det på den måde, at det kun er den folkeoplysende del af VUC, der skal lukke? Ellers bliver konsekvensen jo, at hvis de, som vælger aftenskolen i stedet for, ellers var dem, der udgjorde den volumen, der gør, at der kan opretholdes et VUC-tilbud, så bliver det jo de rynkede ansigters flugt til aftenskolerne, der gør, at de andre ansigter – deriblandt de hærge-de, I ved, de, som aldrig rigtig har fået nogen uddannelse i det her samfund – ikke længere har et tilbud i nærheden af, hvor de bor, men kun et, som måske ligger 25 km eller 40 km væk. Hvordan skal det forstås?

Ville det så ikke i virkeligheden være lettere at gå ind for den aldersbegrænsning, som jeg er modstander af, og som fru Helga Moos også erklærer sig som modstander af, om end det ikke helt hænger sammen?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

De gældende regler i dag er jo, at der ikke betales gebyr for kernefagene inden for den almene voksenuddannelse, og med hensyn til studieforberedende enkeltfag for voksne er der en række fag, der heller ikke betales gebyr for. Der betales heller ikke gebyr for basisundervisning i edb. Det fremgår i hvert fald af bemærkningerne til lovforslaget side 4 og 5.

Kl. 14.20

Men nu vil regeringen så ud fra en kryptisk markedsfilosofi, der hedder efterspørgselsstyring, indføre deltagerbetaling på alle disse fag.

Så spørger jeg: Hvorfor kun på VUC? Hvorfor ikke de andre steder, på gymnasier, hvor der er hf-kurser f.eks.? Hvorfor ikke der? Hvordan hænger alt det her i øvrigt sammen med de mange gange, jeg har hørt Venstres ordfører stå her på talerstolen og tale om, at man prioriterer de kompetencegivende uddannelser? Hvad kalder fru Helga Moos de uddannelser, de fag, de prøver, man kan tage på VUC?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Vi kan jo lige så godt tale om, at man anvender VUC som folkeoplysning. Jeg møder folk, der vedgår, at de hellere vil gå til folkeoplysning om dagen på VUC end om aftenen på aftenskole. Det er deres valg, og det synes jeg de skal have lov til. Så lad være med at lade som om det ikke foregår, for det gør det, og jeg mener i øvrigt også, at folk skal have lov til det.

Til fru Lene Jensen vil jeg sige: Det ligger i loven, og det er der ikke ændret ved, at VUC skal udbydes inden for en rimelig afstand. Det har aldrig været udmøntet, hvad en rimelig afstand er, men det er i hvert fald beskrevet, og jeg er enig i, at det skal være inden for denne her rimelige afstand.

Vi kan jo se, hvad vi anser for en rimelig afstand for vores unge mennesker på ungdomsuddannelserne, og der har jeg indtil nu fundet, at der var et tættere netværk af VUC, end der har været af gymnasier og hf i tilbuddet til de unge mennesker. Desuden er der fag, som har større søgning af dem, der anvender det som folkeoplysende aktiviteter, f.eks. religion og psykologi.

Hvis folk i stedet vælger at gå over i aftenskolerne, så er de i deres gode ret til det, og så må vi se på, hvad konsekvensen bliver. Vi skal ikke opretholde VUC ved at lokke nogle gratis ind for at understøtte VUC's uddannelsesmæssige opgaver.

Jeg vil også sige, at vi jo har et skel i det her uddannelsessystem, hvor VUC kommer ind under en rammestyring, præcis som vi har en rammestyring på erhvervsskolerne. Så det her handler om, at vi lægger et skel, som ikke handler om faget, men om, at vi nu har med voksne at gøre.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er stadig væk stof nok til foreløbig to omgange. Den første omgang er hr. Carsten Hansen, fru Pernille Rosenkrantz-Theil og fru Bodil Kornbek.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg synes, det er lige stærkt nok at skulle høre Venstres ordfører stå og fortælle, at det er billigere med det her nye forslag. Er det ikke sådan, at i dag kan alle voksne danskere over 18 år gratis deltage i undervisning på en række fag på almene voksenuddannelser overhovedet?

Det er fagene dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag, tysk, dansk som andetsprog, historie, psykologi og basisundervisning i edb. For de øvrige fag må deltagerbetalingen ikke overstige 400 kr. Det er mindst en fem- eller seksdobling, måske en tidobling af brugerbetalingen.

På de mennesker, der har været i Uddannelsesudvalget, hvad også fru Helga Moos har været, kan det ikke undgå at gøre indtryk, at på avu-delen stiger det op til 3.000-4.000 kr. om året, hvis man tager en fuld fagpakke, og på hf-niveau er vi oppe på 5.000-6.000 kr.

Det er da næsten en tidobling i forhold til, hvad det er i dag, når vi snakker om hele pakker. Det er da lidt frækt, synes jeg, at stå og sige, at det bliver billigere.

Det andet er, at jeg ikke har hørt fru Helga Moos forholde sig til udkantområderne. Ikke nok med at der lukker en række VUC-centre ude omkring, når man bor i et udkantområde, men samtidig bliver de geografiske afstande altså langt større for den del af målgruppen, der ikke har taget uddannelse før. Synes Venstre, det er helt o.k.?

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det provokerer mig, at Venstre siger, at vi har et frit valg af uddannelsesinstitutioner. Det sagde Venstres ordfører for et kort øjeblik siden heroppe. Det er da ikke frit valg mellem uddannelsesinstitutionerne, når man pålægger dem brugerbetaling. Så vil det frie valg selvfølgelig ikke eksistere for dem, der ikke har særlig mange penge. Så er der kun et frit valg for nogle i det her samfund, og så kan man vel næppe tale om og sige som generel bemærkning, at vi har et frit valg blandt uddannelsesinstitutioner. Sådan er det jo ikke længere.

Kl. 14.25

Vi havde i Uddannelsesudvalget besøg af en ung fyr, som tidligere blev omtalt heroppefra. Han fortalte, at en af hans klassekammerater har 900 kr. om måneden til sig selv, når faste udgifter er betalt. Jeg vil gerne spørge Venstres ordfører, om Venstres ordfører opfatter det, som om man har et frit valg med hensyn til uddannelsesinstitutioner, når der pålægges brugerbetaling, og man har 900 kr. til sig selv om måneden.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

To ting: Det ene er, at jeg kan forstå på Venstres ordfører, at de, som tillader sig at bruge VUC som et fritidstilbud, åbenbart udgør så stort et problem, at det kun kan løses på én måde, nemlig ved større brugerbetaling. Nu mener jeg godt, at man kan løse visse ting på anden vis end lige med det, og jeg kunne da også godt tænke mig at vide, hvor stor en gruppe det egentlig drejer sig om. Det er den ene ting.

Men det, jeg egentlig synes er meget vigtigt, er det her fine begreb, man gerne vil bruge i alle mulige sammenhæng: livslang læring. Jeg fik nemlig ikke svar på det før. Det er meget problematisk at se, hvordan der kan være sammenhæng mellem det og så den politik, regeringen fører på alle områder, for der er ved at tegne sig et meget tydeligt billede. Det billede er, at der kommer en meget større marginalisering af nogle grupper, som ikke hører til i livslang læring, og det her er et tydeligt tegn på det.

Hvad er det, man ønsker for den gruppe mennesker, som nu ikke reelt har mulighed for at starte en uddannelse eller tage hf osv. for at komme ind i det forløb, som jo er så ekstremt vigtigt?

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Jeg har læst hørings svarene, og jeg har hæftet mig ved, at alle vælger at tale om de store tal, om de 900 kr., og tager for givet, at der overhovedet ikke er nogen amter, der kunne finde på at tage de lave priser på 300 kr. Når jeg ser i bakspejlet på størrelsen af de beløb, man havde mulighed for at tage i gebyr og deltagerbetaling, så har man faktisk i nogle amter valgt ikke at gå op og ramme loftet.

De forskellige amter håndterer altså tingene forskelligt, og jeg har da hørt rundt omkring på vandrørerne, at man ikke er ude på at tage de

høje priser i samtlige amter for samtlige fag. Så lad os se. Jeg kan kun gentage, at det går nok.

Så var vi igen med hensyn til den livslange læring inde på det frie valg, men ved I hvad, hvis man vælger at være på SU og skal læse hf, så har man et frit valg, så får man betalt pengene tilbage. Så det frie valg inden for de samme rammer, ja. Selvfølgelig har man ikke frit valg på alle hylde, man har heller ikke frit valg til at læse på universitetet, før man har opfyldt nogle betingelser. Det er vilkårene for det frie valg, at man skal opfylde nogle betingelser, så det er der ikke noget nyt i. Og man kan jo vælge at kvalificere sig til noget ved at tage fagpakkerne.

Så igen, jeg synes ikke, der er nogen modsætning. Hvis man vil læse uden at skulle betale, så kan man sagtens komme til det. Vi vil endda faktisk gerne have, at man læser sig ind i noget, som fører én videre til en videregående uddannelse.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Helga Moos' argumenter for tilslutning til lovforslaget er bl.a., at fru Helga Moos har mødt folk, som bruger det som folkeoplysning, og fru Helga Moos har hørt på vandrørerne, at der er nogle amter, der ikke sætter den helt op til det øverste. Så er fru Helga Moos i en sindstilstand, som fru Helga Moos beskriver på denne måde: Det skal nok gå alt sammen.

Vi kunne anvende den samme logik og sige: Der er nogle mennesker, der kører for stærkt på landevejene, og de skulle have en bøde. Men vi må hellere give alle på landevejene en bøde for at være sikker på, at vi rammer alle dem, der kører for stærkt, ikke? På samme måde siger man her, at der er nogle, der bruger det til noget, som fru Helga Moos ikke mener, man skal bruge det til, og så rammer vi dem alle sammen.

Hvad vil fru Helga Moos gøre, hvis nu det viser sig, at alle amter bruger loftet helt op til 900 kr., fordi der jo er et eller andet med en kommunal aftale, som er sådan lidt stram for amtskommunerne, og som gør, at nogle amtskommuner måske vil være nødt til måske at lukke en enkelt sygehusafdeling? Tror fru Helga Moos virkelig, at disse amtskommuner holder det helt nede på minimum? Og hvis ikke de gør det, hvad vil fru Helga Moos så gøre ved det? Er det så dér, det kommunale selvstyre skal vise sig, men ikke på en række andre områder?

Kl. 14.30

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg takker for svaret, der inddrog begrebet den rimelige afstand i diskussionen om, hvorvidt man kan risikere, at det her fører til lukninger. Jeg kan forstå, at fru Helga Moos sådan set er indstillet på, at nogle VUC'er må lukke, hvis der ikke er kunder nok i butikken, f.eks. fordi de er flygtet til aftenskolen.

Jeg kan forstå også på ministerens svar omkring Storstrøms Amts henvendelse, at det forudsættes, at det samlede servicetilbud til borgerne ikke forringes.

I Storstrøms Amts henvendelse peger man på, at hvis det her gennemføres, kan det føre til lukninger, der betyder, at mange i amtet vil få mellem 40 km og 50 km til nærmeste uddannelsessted.

Jeg vil gerne høre, om jeg kan betragte Venstres ordførers udsagn som et tilsagn om, at hvis det viser sig, at steder må lukke, så man kommer op på urimelige afstande, så kan vi forvente, at staten kommer styrkende med en hjælpende hånd, sådan at man kan opretholde den service, man havde tiltænkt borgerne?

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Nu er jeg pludselig blevet i tvivl om, om jeg har fået svar på mit spørgsmål omkring livslang læring eller ej. Jeg har to muligheder.

Den ene mulighed er, at der ikke er noget svar, fordi man ikke helt ved, hvad man skal svare med hensyn til livslang læring, når nu man indfører en lovgivning som denne her.

Eller også har jeg fået svar, og så er svaret, at livslang læring er for dem, som har råd til at betale, ganske vist selv om man godt kan sige, at man får pengene tilbage efterfølgende. Men hvis man f.eks. ønsker at tage en 2-årig hf, og der skal være 14 fag, og der er de her eksamener, så koster det altså 12.600 kr., og det kan godt være, at man kan få pengene tilbage efterfølgende. Men nu ved jeg ikke, om det er svaret på livslang læring: Har du penge, så kan du få!

Så ved jeg ikke, om Venstre har fået et nyt slogan her, et det skal nok gå-slogan. Det vil jeg være meget bekymret over, for nu kan man jo godt forestille sig, at amterne måske ikke vil være så, hvad skal man sige, lette at tale til fornuft. Det er politikerne herinde ikke, så jeg ved ikke, hvorfor amterne skulle være lette. De har jo noget med skattestop og stram økonomi, så

man kunne godt forestille sig, at de ville tage 900 kr., og det ville faktisk være en katastrofe.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Helga Moos, og derefter går formanden videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Helga Moos (V):

Til hr. Aage Frandsen må jeg sige, at ja, vi laver rammestyling, og ja, vi laver deltagerbetaling, og dér er vi altså anderledes end den tidligere regering, der valgte at hæve skatterne, men under alle omstændigheder var vi som borgere sluppet af med pengene, så igen: Det går nok!

Til fru Lene Jensen må jeg sige, at det med rimelig afstand altså er noget, der står i loven, og det er noget, der har stået i den oprindelige lov, og det bliver videreført. Jeg har ikke noget imod, at det kan komme an på en prøve, hvad man forstår ved rimelig afstand. Jeg er helt indstillet på, at det kan blive et spørgsmål.

Med hensyn til livslang læring, så kan man sagtens have livslang læring, selv om man har brugerbetaling eller deltagerbetaling, som det hedder. Det er lagt i rammestylingen, og det er lagt ind på mange områder for voksne, så det er der ikke noget nyt i. Men her har vi muligheden for, at rigtig mange kan få pengene tilbage.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Carsten Hansen som ordfører.

Carsten Hansen (S):

I Socialdemokratiet er vi ikke dem, der hører til det går nok-flertallet. Vi er faktisk dybt, dybt bekymret over det her.

Vi er også dybt bekymret over, at regeringens spindoktor har sagt til statsministeren og undervisningsministeren, at det her skulle være ungdommens finanslov, og så ender vi med en ældrecheck til betaling af Dansk Folkeparti og brugerbetaling på hele VUC-området. I virkeligheden er det uddannelsespolitiske en katastrofe. Det er helt ude af trit med de behov, der er, og den måde at tænke uddannelse på, vi i Danmark jo virkelig er kendt for.

Det her forslag synes vi grundlæggende er hamrende usolidarisk. Det rammer de kortest uddannede, dem, der har den dårligste økonomi. Det gør det dyrere at kvalificere sig til arbejdsmarkedet i direkte modsætning til, hvad vi har lavet aftaler med regeringen om på hele arbejdsmarkedsområdet. Desuden gør det op med

nogle hele fundamentale principper for vores velfærdsstat, nemlig det grundlæggende, at de kompetencegivende uddannelser er tilgængelige for alle uanset økonomi.

Kl. 14.35

Brugerbetalingen vil ifølge de oplysninger, vi har fået i udvalget, være 5.000-6.000 kr. for en hf-studerende, 3.000-4.000 kr. for en avu-studerende på en fuld pakke, og det er uddannelsesfjendsk. Det er sidste trin på en stige, hvor man går målrettet efter de kortest uddannede i det her samfund. Det er usandsynlig brugerfjendsk, uddannelsesfjendsk.

Lad mig nævne brugerbetaling på AMU, brugerbetaling på al efter- og videreuddannelse, fjernelse af den fri ungdomsuddannelse, afskaffelse af tilbud til daghøjskoler, der betyder, at de lukker på stribe landet over i øjeblikket, fordobling af brugerbetaling på aftenskolerne. Nu kommer turen så til VUC, fordi man siger, at den ikke må være konkurrenceforvridende.

Den borgerlige logik og selvforståelse er, at først hæver man brugerbetalingen på aftenskolerne til det dobbelte, og bagefter siger man, at for at det ikke skal være konkurrenceforvridende, må vi også hellere gøre det på VUC. Det er da en underlig form for logik, man har fået.

Vi spørger os selv om, hvornår man indfører skattestop på uddannelse. Hvornår får vi et skattestop på uddannelsesområdet især for de kortuddannede? Nej, det er kun dem, der bor i dyre villaer ude på Strandvejen, der bliver ramt på en positiv måde af skattestoppet, mens alle andre skal betale. Det virker skævt og forkert og fordelingspolitisk helt katastrofalt.

På andre områder virker det også skævt. Vi har haft en række deputationer i Uddannelsesudvalget, og hvis vi bare trækker to af dem frem, Thy-Mors og Lolland-Falster, så mente Thy-Mors faktisk, at to ud af tre centre vil lukke, fordi regeringen jo også har stillet forholdsvis høje krav til, hvor mange der skal til, før et hold kan løbe rundt, og samtidig er der altså ikke elever nok udeomkring.

Det vil sige, at de, der bor ude på landet, bliver ramt dobbelt, ikke alene med hensyn til mobiliteten, men uddannelses tilbuddet forsvinder også. Så de, der ikke har mulighed for at flytte sig 70-80 km efter VUC, bliver ramt i dobbelt forstand.

Et andet af de borgerliges argumenter er, at det er konkurrenceforvridende i forhold til aftenskoleundervisning. Jeg har været lidt inde på det, men man må sige, at det ene altså er kompe-

tencegivende undervisning, og det andet er ikke. Man kan altså ikke sammenligne pærer og bananer, som man gør i det her.

Et tredje og fjerde argument er, at det her jo i virkeligheden er besparelser pr. stedfortræder. Amterne har en meget stram økonomiaftale. Vi har set, hvad der er sket i Vestsjællands Amt, og det betyder, at regeringen får fuld valuta for pengene, om man så må sige. Det vil sige, at amterne bliver tvunget til at indføre fuld brugerbetaling, altså helt op til de 900 kr. pr. fag.

Jeg synes også, det er underligt, at selv Venstres egne topfolk ude i amterne ikke ved, hvad det betyder. Jeg var som sagt ude med formanden for undervisnings- og kulturudvalget i Fyns Amt, Carsten Abild fra Venstre, der sagde, at det her var i strid med hele Venstres uddannelsespolitik, og de gik ikke ind for det. Det er ikke så mærkeligt, at når selv Venstres egne folk ude omkring ikke har forstået, hvad skattestoppet betyder, at man så ikke kan forklare vælgerne det.

Så har vi oplevet den helt sædvanlige praksis lige siden statsministerens kiks på handelsskolerne, nemlig at man lover og skuffer, lover og skuffer, det er ligesom sådan et HTH-køkken. Først et rigtig grimt forslag, der så bliver modereret en lille smule, fordi man går ind og siger, at nu redder vi tre af kernefagsområderne, og i øvrigt forsøger man at få befolkningen til at hoppe på den limpind, at nu har man reddet hele avu-området eller hele VUC-området. Men fakta er rent faktisk, at der bliver opråbet 75 mio. kr. i brugerbetaling hos de dårligst stillede i det her land.

Det er kun 17 pct. af de studerende på området, der enten får SU eller SVU, og i øvrigt skal de betale skat af det beløb, de får tilbage. Det kunne man da i det mindste se på.

Man kunne i det mindste også, hvis man uddannelsespolitisk bare var en lille smule ordentligt indstillet, sige, at de mennesker, der kommer herfra, i hvert fald var friholdt, eller friholde dem, der ikke havde fået 12 års skolegang, men det orker man ikke i Venstre eller andre steder.

Dybest set er det her forslag uddannelsesfjendsk, det rammer regionalpolitisk skævt, det vender den tunge ende nedad, det rammer den gruppe af danske lønmodtagere, der ikke har trukket på uddannelseskontoen og måske har brug for mere uddannelse, og hvis man bor i udkantområder, bliver man altså ramt dobbelt. Det kan vi ganske enkelt fra vores side ikke støtte.

Vi må sige til Venstre og De Konservative: Om igen. Det er for ringe, det er for småt, det er for dårligt, det er i virkeligheden meget skævt.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg ved jo godt, at det er de borgerlige, der står for skud i dag, at det er dem, der har fremsat et fuldstændig åndssvagt lovforslag. Men jeg kan alligevel ikke lade være med at spørge, om al den her snak om fornyelse i Socialdemokratiet ikke hellere skulle være en snak om fortrydelse i Socialdemokratiet.

Sådan som jeg husker historien om VUC og brugerbetaling, så var det faktisk Socialdemokratiet, der startede med at indføre brugerbetaling på en lang række VUC-fag for et par år siden, og det er det, der startede en glidebane, som vi i Enhedslisten på det tidspunkt var meget kede af, og hvor vi forudså, at præcis det, der sker i dag, ville ske.

Kl. 14.40

Jeg vil spørge Socialdemokratiet, om det ikke er tid til fortrydelse og til ærgrelse over, at man startede den glidebane. Og jeg vil spørge Socialdemokratiet, om man er indstillet på heroppefra at garantere, at den brugerbetaling, som den borgerlige regeringen nu indfører, bliver fjernet, hvis Socialdemokratiet igen får magten, og at den brugerbetaling, man lavede i sin tid, også bliver fjernet.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg tror, der findes andre karaktergivninger fra Folketingets talerstol end den anvendte om det fremsatte forslag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Der er et eller andet sted, der skrevet står, at man skal være glad for den person, som omvender sig, og sådan kunne vi jo betragte hr. Carsten Hansens udtalelser.

Men jeg vil godt spørge, om ikke hr. Carsten Hansen er enig i, at vi, med den brugerbetaling, som den daværende regering lavede sammen med partierne til høre for den daværende regering, kunne se, at den havde som konsekvens, at der var stort frafald af den gruppe mennesker, som tidligere havde søgt VUC. Det gælder både på avu-fag og på hf-fag.

Så kan jeg måske lidt hjælpende spørge hr. Carsten Hansen, om han ikke er enig i, at det er baggrunden for, at man i dag må sige, at den pe-

riode, som kun varede trekvart år, var uheldig for VUC, og at det trods alt kun er for lidt at regne i forhold til den katastrofe, som måske ikke lige er det, som fru Pernille Rosenkrantz-Theil sagde, men det er i hvert fald ikke begavet, det der ligger i forslaget i dag.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak for det. Hr. Carsten Andersen, undskyld Hansen.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg er ked af, at jeg ikke er så kendt, at formanden kan huske mit navn, men det kan være, det går.

Til hr. Aage Frandsen skal jeg sige, at citatet vist lyder, at der er større glæde over én synder, som omvender sig, end over hundrede, der ikke har omvendelse behov. Jeg skal gerne sige, at det, der er ved at ske her, jo er i en helt, helt anden størrelsesorden, det er en helt anden kategori, vi taler om. Det er centre, der er i fare udeomkring. Det er sådan, at en lang række studerende ikke vil kunne honorere kravene til betalingen. Når vi tænker på det, vi indførte, så var der en lang række fag, der var friholdt.

Jeg skal indrømme, at jeg heller ikke personlig syntes, at det var den klogeste vej at gå ind på, men sådan er det jo engang imellem med nogle forligstyper. Men det er en helt, helt anden måde, vi taler om nu, det er en tidobling, og det vil vi ganske enkelt ikke kunne leve med.

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil skal jeg sige, at det, man laver nu, vil vi gerne gå ind i og ændre, lige så snart vi kommer til magten. Der skal ikke herske tvivl om, at vi ikke vil være med til den skævvridning, vi ser både regionalt, men søreme også på brugerprofilen og fordelingspolitisk på det område her.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne takke for, at hr. Carsten Hansen meget tydeligt heroppefra siger, at det skal fjernes igen, så snart Socialdemokratiet igen sidder ved roret i Danmark.

Men jeg vil gerne spørge hr. Carsten Hansen, om man – belært af den erfaring, at man indfører mere brugerbetaling, når man først går i gang med den glidebane – så vil fjerne glidebanen helt? Altså om man også vil fjerne den brugerbetaling, som Socialdemokratiet selv indførte, mens Socialdemokratiet sad i regering?

Jeg vil gerne sige, at jeg godt er klar over, at den er tidoblet nu, og jeg synes også, det er meget væsentligt heroppefra at sige, at jeg godt er klar over, at det, Socialdemokratiet startede, bliver kørt i dobbelt hastighed under den her regering. Men allerhelst så jeg faktisk, at den udvikling overhovedet ikke var hverken tidoblet eller i det omfang, som Socialdemokratiet gennemførte.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil ved jo godt, at på samtlige kernefag var man friholdt, der var tilbagebetaling, hvis man tog pakker osv. Derfor taler vi om to helt vidt forskellige ting. Det tror jeg man skal holde meget adskilt.

Det andet er, at jeg har givet tilsagn om, at vi vil gå ind og ændre det, og det har vi i øvrigt sagt, når vi taler folkeoplysning. Vi har også talt om det, når nu vi snakker brugerbetaling for de kortuddannede på AMU, på arbejdsmarkedsuddannelserne, og på voksen- og efteruddannelse. For os er det helt evidenter og vigtigt, at vi har en moderne, veluddannet befolkning og ikke kun brugerbetaling hos alle de kortuddannede. Så det er helt sikkert.

Kl. 14.45

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Det er ikke, fordi jeg sådan på nogen måde skal bryde ind i en meget interessant diskussion mellem Socialdemokratiets ordfører og Enhedslistens ordfører. Men nu har jeg op til flere gange hørt Socialdemokratiets ordfører redegøre for det eksisterende regelgrundlag på en misvisende måde, mildest talt, nærmere på en fejlagtig måde.

Det er fuldstændig korrekt, at en række kernefag blev friholdt for deltagerbetaling, men det, som hr. Carsten Hansen glemmer eller mangler i den sammenhæng, er, at for de selv samme fag var det en forudsætning, at man betalte et gebyr for overhovedet at være med, og det gebyr svarer i dag til 300 kr. Derfor er de ændringer, som vi lægger op til, faktisk at tilgodese de kortuddannede, for hvis vi taler om kernefag på AVU-området, dansk, engelsk, matematik og dansk som andetsprog, er der faktisk tale om en mindre deltagerbetaling, fordi deltagerbetalingen vil blive 100 kr., hvor den efter de eksisterende regler faktisk er 300 kr.

Så denne lille servicemeddelelse blot for at diskussionen mellem Enhedslistens ordfører og Socialdemokratiets ordfører foregår på et rigtigt grundlag.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg er yderst bæret over, at ministeren vil besvære sig herop for at blande sig i debatten mellem Enhedslistens ordfører og undertegnede. Men jeg er nødt til at holde fast i, at tidligere var det sådan, at undervisningen på en række fag under avu var gratis: dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag, tysk, dansk som andetsprog, historie, psykologi, basisundervisning i edb-fag. Der var et tilmeldingsgebyr på 300 kr. for alle fag. Men hvis man nu tager en fuld fagpakke, hvad kommer man så op på ifølge regeringen, hvis vi bare forudsætter, at det måske ikke er 900 kr., men 500 kr.? Så kommer det, vi taler om, altså til at ligge et sted mellem 3.000 kr. og 5.000 kr.

Altså i forhold til de 300 kr. er den betaling, regeringen indfører, en helt, helt anden; det er mindst en tidobling på de områder her. Det kan vi efterprøve, det står i høringssvarene. Det er habile og ordentlige folk, der har givet os de høringssvar tilbage rundt omkring fra. Ministeren ryster på hovedet. Men det vil vi selvfølgelig stille spørgsmål om, så vi bliver helt sikre på, at det er rigtigt. Men jeg tror ikke på, at man skulle sidde og lyve ude på VUC-centrene.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg synes, at min pointe blev illustreret utrolig godt lige nøjagtigt med den ordveksling, der var mellem ministeren og hr. Carsten Hansen.

De begynder nemlig at diskutere, hvor mange penge det drejer sig om, man skal betale, og for hvilke fag. For mig er det fuldstændig uinteressant. Det, der er problemet, er, at man indfører brugerbetaling, at man bryder det princip, som jeg synes er ganske fantastisk, nemlig gratis uddannelse i Danmark for alle mennesker hele livet igennem. Det er det, vi betaler alle vores skattekrone til. Det er det, vi vil i Enhedslisten, og det, jeg kræver af Socialdemokratiet, er, at de heroppefra kan sige, at der overhovedet ingen brugerbetaling skal være på VUC.

Om man så kalder det tilmeldingsgebyrer, tilmeldingsafgifter, brugerbetaling, eller hvad fanden man kalder det – undskyld – er fuldstændig underordnet. Det er brugerbetaling, og det gør,

at det bliver skævt fordelt, hvem der har råd til at tage en uddannelse, og hvem der ikke har.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg skal slå fast, at et tilmeldingsgebyr på 300 kr. for en fuld fagpakke anser vi ikke for at være det store problem. Det er der ingen, der har givet udtryk for.

Men det, der er et problem, er, at man på kompetencegivende uddannelse, som man alle andre steder kan få gratis, begynder at lægge brugerbetaling. Det var der ikke hos os. Det skal man lige huske, når vi snakker om de her ting.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Louise Frevert som ordfører.

Louise Frevert (DF):

I dette lovforslag tror jeg ikke, der er nogen, der er i tvivl om indholdet. Samtlige medlemmer af Folketinget har fået henvendelser fra forskellige interessenter, og det er forståeligt, at der har været en del furor om lovforslaget.

Det springende punkt i dette lovforslag er deltagerbetalingen, der skal hæves eksempelvis fra 300 kr. til 900 kr. pr. fag, og der er nogle VUC-kursister og VUC-centre, der føler, at dette er skudt langt over målet.

Kl. 14.50

Nu er det jo sådan, når man skal vedtage et lovforslag, at ikke alle er enige i forslaget, og det kan man vist roligt sige er tilfældet her. Dog skal man tage højde for, at sådan er det i mange tilfælde, og det er en lille gruppe, der er utrolig dygtig til at gøre opmærksom på, at der er problemer, men det er ikke ensbetydende med, at lovforslaget ikke duer.

Lad mig vende tilbage til deltagerbetalingen på holdene, som jeg godt kan se kan være et problem for en lille gruppe, der gerne vil dygtiggøre sig og ikke er i stand til at finansiere det selv. Eksempelvis er det jo ikke kontanthjælpsmodtagere, der har en handleplan, eller personer, der er i AF-systemet, der bliver berørt af dette. Desuden ved man, at ca. 15 pct. er pensionister, der deltager i VUC-kurser, og det kan da ikke være meningen, når vi taler om at målrette undervisningen til uddannelsessøgende i alle aldre, at det så er pensionister, der skal finansieres på VUC, i stedet for at de kunne gå på den almindelige aftenskole.

Den gruppe, som vil blive berørt af dette problem med deltagerbetaling, er hf-enkeltfagsstu-

derende eller dem, som tager en hel hf eller en fagpakke. Derfor har jeg rettet henvendelse til undervisningsministeren og bedt ministeren se på, om det er muligt at finde en tålelig løsning på problemet.

Jeg ved, at en deponeringsordning og en rateordning, som jeg har foreslået, ikke umiddelbart er mulig, men jeg regner med, at ministeren under første og anden behandling af lovforslaget vender tilbage med et eventuelt forslag, så vi ikke er ude i dette ulyksalige problem, at en enlig mor med f.eks. tre børn, der har et fuldtidsjob i lavtlønklassen og gerne vil dygtiggøre sig, skal betale et depositum på 12.000 kr. Det vil være meget vanskeligt for hende for ikke at sige fuldstændig komplet umuligt.

Desuden vil jeg for at foregribe begivenhedernes gang gøre opmærksom på, at jeg er ganske klar over, at vi er med i et finanslovsforlig, og at ministeren skal finde forslaget inden for de givne rammer. Derfor er jeg yderst fortrøstningsfuld og ser frem til, at ministeren vender tilbage med en positiv handlingsplan for lige præcis dette ømtålelige punkt.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Se, jeg har jo været ude sammen med fru Louise Frevert og tale om det her, og jeg tror, der var mødt en 300-400 kursister op, der kunne i hvert ikke stoppes én mere ind i kantinen på VUC i Odense, og da var fru Louise Frevert meget, meget i tvivl. Der var mange uafklarede spørgsmål. Jeg skal spørge, om fru Louise Frevert er blevet klogere, siden hun nu siger, hun kan støtte det.

Så var der alligevel en række forbehold. Jeg skal spørge på det foreliggende grundlag: Betyder det så, at Dansk Folkeparti ikke kan støtte regeringens forslag? Eller er bindingen så stærk i den finanslovsaftale, der er indgået, at selv om man er meget imod delelementer i det, så er man nødt til at stemme for det?

Der jo et provenu på 75 mio. kr., hvoraf halvdelen går i statskassen. Hvis de kan findes på anden vis, så er fru Louise Frevert måske villig til at afvige fra brugerbetalingen, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Det er da rigtigt, vil jeg sige til hr. Carsten Hansen, at det var da en herlig tur, vi havde til Odense, men vi behøver vel ikke at underholde hele Folketinget her med, hvad vi to foretager os – eller ikke foretager os.

Det er jo ikke 75 mio. kr., det er 64 mio. kr., og jeg vil jo aldrig nogen sinde være bleg for at indrømme, at jeg er parat til at blive klogere enten på den ene eller den anden måde. Men jeg tror ikke, det er så slemt, som det egentlig ser ud til i første omgang.

Før jeg vil svare hr. Carsten Hansen direkte på hans spørgsmål direkte, håber jeg, hr. Carsten Hansen har hørt, hvad jeg sagde i min ordførertale, og jeg har faktisk henvendt mig til ministeren og bedt ministeren om at finde ud af, om der er en tålelig løsning for lige præcis denne lille gruppe, det her drejer sig om. Så jeg venter på ministerens svar.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det begynder jo at blive interessant det her. Det er simpelt hen lige før, jeg tror vi skal igennem samme farce som sidste år med Dansk Folkeparti i forbindelse med finansloven.

Dansk Folkeparti snakker og snakker og snakker om alle de gode ting, de vil, men når det så kommer til stykket, stemmer de i salen imod alle de forslag, som de har snakket om var så positive, fordi de er bundet op på den borgerlige regering. Så meget var der for det protestparti, der var i Dansk Folkeparti.

Kl. 14.55

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg forstod på fru Louise Frevert, at det er en lille gruppe, der er god til at pege på problemerne, som i øjeblikket dominerer debatten.

Jeg vil gerne høre, om fru Louise Frevert deler nogen af vurderingerne fra denne lille gruppe, f.eks. fra dem, vi har haft i deputation i udvalget. Tror fru Louise Frevert, at en brugerbetaling som den, der er forslået, vil føre til flere eller færre udbud af VUC-fag ud over landet? Tror fru Louise Frevert, at der vil komme flere eller færre uddannelsessteder, som tilbyder VUC?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Fru Louise Frevert var optaget af den enlige mor med tre børn, som skulle erlægge et beløb på den anden side af 10.000 kr. Det kunne fru Louise Frevert godt forstå var et problem.

Men er der ikke andre, for hvem det også kunne siges at være et problem? Vi havde som deputation i Uddannelsesudvalget en ung mand, som fru Louise Frevert måske kender.

Den pågældende unge mand var jo ikke en enlig mor, men vedkommende havde alligevel en økonomi, der gjorde, at han sagde, at han havde ikke kunnet klare det, hvis det her var gældende.

Derfor vil jeg spørge: Er det kun sådan noget meget selektivt, man tænker fra Dansk Folkepartis side at man skal prøve at undgå, eller er det mere bredt? Altså omfatter det andre end enlige mødre, som har kvalificeret sig via det, at de har tre børn?

(Kort bemærkning)

Louise Frevert (DF):

Altså pludselig gik det jo op for mig, hvorfor det egentlig en gang imellem er så vanskeligt for Dansk Folkeparti at tale sammen med Enhedslisten. Det er jo, fordi Enhedslisten snakker, det gør papegøjer også, men vi i Dansk Folkeparti taler sammen. Så jeg kan godt se, at vi er milevidt fra hinanden, og det er jo nok en af grundene til, at der kan være en mangel fra Enhedslistens side på at kunne forstå, hvad der bliver fremlagt her i salen.

Men til fru Lene Jensen vil jeg nok sige, at det her er et spørgsmål om udbud og efterspørgsel, og jeg kan jo ikke stå her fra denne her talerstol og fortælle fru Lene Jensen, om der skal lukkes VUC-centre eller der ikke skal. Det vil være et spørgsmål om, hvad der bliver udbudt, og hvor mange der kommer til at deltage på holdene og på VUC-centrene.

Men det er, som om det hele er blevet en diskussion, som også hr. Aage Frandsen siger, om enlige mødre. Det var kun et eksempel, og jeg skal ikke favorisere enlige mødre frem for enlige fædre eller andre små grupper, men det var decideret et eksempel i den store sammenhæng her.

Jeg tror ikke, at det er så slet endda, som oppositionen vil give indtryk af, og det er derfor, at jeg gerne vil have det belyst fra ministerens side, netop for at se, hvor stor denne her ømtålelige gruppe, som vi taler om, egentlig er.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Det er ikke, fordi vi skal stå og væve i tal og økonomi, men lad mig citere fra lovforslaget om de økonomiske konsekvenser:

»De årlige merindtægter som følge af forslaget skønnes at udgøre ca. 75 mio. kr. Merindtægten er beregnet med udgangspunkt i antal hold-

kursister på avu og hf-enkeltfag i skoleåret 2000/2001 ...«.

Så skulle den vist være sat på plads.

Det andet er: Hvad er det for nogle bindinger, der ligger i denne her finanslov? Vi fik ikke rigtig gjort klart, hvilke bindinger der lå. Er Dansk Folkeparti på grund af bekymring for den enlige mor og en enkelt, der måske er kommet uheldigt af sted, virkelig forpligtet til at stemme for? Vi har jo set, at Dansk Folkeparti har stemt for samtlige forværringer af uddannelsen for de kortuddannede.

Nu er det, jeg spørger: Stemmer man også for det her? Og er der kun sådan en enkelt lille gruppe? Jeg spørger: Hvad med kontanthjælpsmodtagere i dagpengeperioden, der ikke kommer på 62 a? Hvad med dem, der ikke er i aktivering? Hvad med beskatningen af de mennesker, der er på SU, der jo ikke har for mange penge?

Lad os få lidt mere frem.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Jeg respekterer, at fru Louise Frevert ikke føler trang til at byde på, om der kommer flere eller færre VUC-centre ud over landet som følge af den her brugerbetaling. Men så vi jeg gerne høre, om fru Louise Frevert deler den vurdering, der er givet af de deputationer, der har været i udvalget, at det her vil betyde, at der bliver færre tilbud, fordi der er flere, der fravælger det her.

Kl. 15.00

Hvis fru Louise Frevert deler den vurdering, så vil jeg gerne høre, hvad fru Louise Frevert synes om det? Hvis det ikke er noget problem, fordi der ikke er nogen efterspørgsel, så vil jeg gerne høre, om de aktiviteter, der foregår i dag, er værdiløse, om de er ligegyldige, og om det, de mennesker, uanset om det er ufaglærte, faglærte eller pensionister for den sags skyld, render rundt og foretager sig på VUC-centrene, er ligegyldigt, siden det ikke er noget problem, hvis det falder væk.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg var godt klar over, at det var et eksempel med den enlige mor. Så ville jeg godt brede eksemplet lidt videre ud, og så tog jeg det eksempel, som vi havde i Uddannelsesudvalget, som er ganske typisk for en VUC'er i dag, nemlig et ungt menneske, som har været i gang med en eller anden form for ungdomsuddannelse, men er

holdt op, og så efter et par år på arbejdsmarkedet vil tilbage i uddannelse igen.

Vedkommende var interesseret i at få en fagpakke for at komme ind på en pædagoguddannelse. Det var det, vedkommende ville. Vedkommende sagde, at han havde ikke råd til at gennemføre uddannelsen, bl.a. fordi hans kone jo også havde en økonomi, som var lidt anstrengt, i hvert fald hvis hendes indkomst var den eneste.

De typiske personer i dag på VUC er nemlig ganske mange unge mennesker, men de er altså over den alder, hvor de går i ungdomsuddannelserne. Det er dem, man formentlig nu forhindrer en stor del af at gå på VUC i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

For at fremme forståelse ved jeg godt, at det altid kan være givtigt at sætte tingene på spidsen. Nu starter vi forfra én gang til. Det er foreslået, at man kan sætte prisen på deltagerbetalingen op fra 300 kr. til 900 kr. Det er vi enige om. Det er stadig væk op til amterne selv at fastsætte, om det skal være det ene eller det andet tal eller midt imellem.

Vi tager eksemplet med den unge mand med fagpakken. Vi er også enige om, at gennemfører en person fagpakken, det er fire fag, så vil den person få pengene refunderet i den anden ende. Det skulle da være underligt, hvis ikke man ville betale et beløb, der så ville være 3.600 kr. Hvis det nu er 300 kr. x 4, så er det 1.200 kr. for at have en fagpakke, der bliver gennemført på 2 år.

Hvis det så er 3.600 kr. Jeg vil sige, at alt er jo selvfølgelig relativt, men hvis det er personer, som har været ude på arbejdsmarkedet, hvad vi jo så fik at vide her at det har de fleste, der går på VUC, ellers ville de gå på gymnasiet, kunne de f.eks. have haft et sommerferiejob, inden de starter. Det her er bare en form for forklaring, men jeg skal ikke vejlede andre i deres privatøkonomiske forhold.

Jeg kan helt ærlig ikke se, at det ikke skulle være muligt at kunne betale de 3.600 kr., der vil være den maksimale deltagerbetaling, og den mindste vil være kr. 1.200. Hvis man så tænker på, man får pengene igen i den anden ende, så synes jeg helt ærligt ikke, at det er så meget. Der står altså heller ikke skrevet nogen steder, at tingene skal være gratis.

Vi ved også, at der gennem mange år har været et enormt frafald på hf-enkeltfag. Det tror jeg man får dæmmet op for, netop ved at man får

gennemført en deltagerbetaling på denne her måde.

Jeg tror ikke, det står så skidt til. De nogle og tredive procent, som er faldet fra f.eks. i 2000 og 2001, kunne det jo godt være havde tænkt sig lidt om, før de meldte sig til, hvis de skulle betale x antal kroner for at få undervisning.

F.eks. på Niels Brock vil et engelskkursus koste 1.400 kr. Jeg har et eksemplet med et hold, der startede med 28 personer, hvoraf de syv aldrig mødte op, selv om de havde betalt de 1.400 kr. for at deltage i det her engelskkursus. Så jeg tror ikke, at det sætter en begrænsning som sådan. Folk bliver bare mere kritiske over for, hvad de vælger at gå til. Det kan altså godt have en ret sund effekt.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hvis man nu skulle følge fru Louise Freverts ræsonnement, så bør Dansk Folkeparti jo fremsætte forslag her i Folketingssalen om at indføre deltagerbetaling på alle uddannelser – på alle uddannelser! – ellers er der jo ikke nogen mening i at høre på det ræsonnement.

Det er jo for så vidt fuldstændig underordnet i diskussionen, om det er det ene beløb eller det andet beløb. Det er jo ikke os, der sidder herinde i Folketinget, der skal afgøre for det enkelte menneske eller den enkelte familie, om det er meget, eller det ikke er meget. Det er det principielle.

Fru Louise Frevert ved jo udmærket, at efter de eksisterende regler betyder det, at man betaler et beløb, inden man overhovedet kommer inden for døren, så der er jo erlagt en betaling på VUC. Så kan man diskutere, om det var klogt af den daværende regering at gøre det, men det er sket, og ud over det skal man altså nu betale temmelig mange penge eller i hvert fald penge.

Men hvorfor gælder det ræsonnement, som fru Louise Frevert meget flydende fremførte her, ikke på alle andre uddannelser? Nu venter vi på næste års finanslov.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil spørge fru Louise Frevert: Hvis det viser sig, at fru Louise Freverts antagelse med de 1.200 kr. og 3.600 kr. ikke holder stik, men derimod Forstanderforeningen for VUC's og fleres antagelse holder stik om, at det her bliver altså deltagerbetaling i størrelsesordenen sådan mel-

lem 8.000-12.000 kr. lidt afhængig af, om det er avu eller hf, man tager, vil fru Louise Frevert så give tilsagn om, at så ændrer vi altså brugerbetalingen? Hvis ikke de forudsætninger, fru Louise Frevert har lagt ind, holder, så ændrer vi på det.

Det andet er, at jeg ikke har fået noget svar på: Har Dansk Folkeparti bundet sig op med finanslovaftalen til at stemme for det her usolidariske forslag i forhold til de kortuddannede, i forhold til pensionisterne?

Kunne vi ikke få et klart svar, eller er det kun den der enlige mor? Hvad med alle de andre grupper, der kommer i klemme?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Et minut er ikke meget, og jeg respekterer til fulde, at fru Louise Frevert ikke kunne finde tid til at svare på mine spørgsmål. Til gengæld fik vi jo en fin demonstration i hovedregning.

Jeg vil derfor gerne gentage mine spørgsmål: Deler fru Louise Frevert den vurdering, vi har hørt fra VUC-centrene om, at det her vil føre til, at noget af undervisningen falder væk, og at nogle centre må lukke? Er det et problem? Hvis det ikke er noget problem, er det så udtryk for, at hvad de, der går der i dag, får ud af det rent uddannelsesmæssigt, er fuldstændig ligegyldigt?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til fru Marianne Jelved: Det vil jo så være lidt i forlængelse af det her med deltagerbetalingen. Det er selvfølgelig principielt, men det var jo ikke os, der var med til at vedtage det i sin tid. Fru Marianne Jelved var jo selv med til at beslutte, at der skulle være den deltagerbetaling på VUC.

Det er korrekt, at vi skal se, hvad der sker til næste finanslov. Det kan jeg ikke sige, for jeg kan ikke spå om fremtiden, jeg er ikke clairvoyant.

Til fru Lene Jensen: Det bliver stillet op, som om VUC er fuldstændig ligegyldigt. Det er det jo ikke. Jeg synes da, og det synes Dansk Folkeparti også, at VUC er en glimrende foranstaltning. Det er bare et spørgsmål om, under hvilke forhold det skal praktiseres.

Stadig væk har jeg overhovedet ikke nogen forudsætninger for at finde ud af det på nuværende tidspunkt. Det bliver et rent hypotetisk svar. Man kan male fanden på væggen, eller man kan vælge at lade være, og jeg vælger at

lade være. Jeg vælger at vente og se, hvad udviklingen vil vise, for der er ikke nogen grund til at male fanden på væggen, før man har set effekten af det her lovforslag.

Stadig væk gentager jeg én gang til, at jeg er fortrøstningsfuld, og at jeg forventer et svar fra ministeren på, hvilke bud ministeren kan komme med, på, hvordan man lige præcis kan varetage denne her meget ømtålelige gruppe, vi taler om.

Så er jeg glad for, at man har taget til efterretning, at det ikke kun er denne her lille enlige mor, som stadig væk kun var et eksempel, men at det er en lille gruppe, som vil have meget svært ved at betale det store beløb. Den er meget lille, for de fleste af dem vil ligesom den unge mand, vi havde i deputation, foretrække at tage en fagpakke, fordi det er fagpakkerne, der er attraktive, så man kan komme ind på mvu-uddannelserne.

Kl. 15.10

Så det er ikke det store beløb, for der vil være en meget begrænset deltagelse af folk, som har brug for at skulle tage det over et stykke tid. De, der får SU, vil jo alligevel kunne få refunderet 85 pct. af beløbet, så det er en lille gruppe, det drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er godt nok sådan, at den der meget lille gruppe ser ud, som om den er mange steder. Der er i hvert fald mange mennesker, der opfatter det sådan, at de kommer i klemme ved det her, enten fordi de skal lægge penge ud, eller også fordi de skal erlægge et stort beløb, som de ikke får tilbage, og hvis de får SU, ja, så skal de også betale skat af det og sådan nogle ting. Så det er altså en afgift på uddannelse for dem, der ikke fik en uddannelse, da de var unge, og det gælder også den unge mand, som vi så i Uddannelsesudvalget forleden.

Så vil jeg spørge fru Louise Frevert, om det skal forstås sådan, at Dansk Folkeparti under alle omstændigheder stemmer for lovforslaget, men håber på undervisningsministerens venlighed. Jeg ved ikke, om undervisningsministeren skylder Dansk Folkeparti noget, men hvis det er tilfældet, kan det være, at man får nogle ændringer, men ellers stemmer Dansk Folkeparti for forslaget.

Så en servicemeddelelse: Dansk Folkeparti stemte for den første lov om indførelse af brugerbetaling og havde ingen betænkeligheder

ved det. Det var, før fru Louise Frevert kom i Folketinget, men sådan var det.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Mit parti stemte også for det dengang, og vi synes stadig væk, at det er en udmærket idé med et gebyr, der lukker en ind i VUC, men så stopper legen.

Fru Louise Frevert fik ikke svaret helt på mit spørgsmål. Det kan godt være, at det, jeg sagde, var rodet for meget sammen. Nu prøver jeg at gøre det helt enkelt.

Fru Louise Frevert argumenterer med, at deltagerbetalingen er et middel til at mindske frafald, og frafaldsproblemet er jo noget, der optager alle uddannelsespolitiske ordførere og folk i det hele taget. Derfor spørger jeg: Er det så ikke logisk at indføre deltagerbetaling på alle andre uddannelser, hvis det er så eminent til at mindske frafaldet? Hvad siger Dansk Folkeparti til det, og hvorfor ikke?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Til fru Marianne Jelved kan jeg sige det meget hurtigt og meget kort: Vi synes, det er udmærket at have dette instrument med deltagerbetaling for at mindske frafaldet på denne her uddannelsesstype, men ikke, hvis det er det, fru Marianne Jelved tænker på, på erhvervsskolerne eller på en anden form for uddannelse. Det kan vi jo overhovedet ikke have, det er slet ikke det, vi taler om her. Her taler vi om et andet klientel, en anden gruppe personer, så det vil sige, at her vil det instrument med deltagerbetaling være yderst effektivt og udmærket.

Vi er alle sammen meget opsatte på at få en løsning netop på frafaldet, men vi skal altså lige se i øjnene, hvad det er for nogle grupper, vi taler om. Det er forskellige grupper, og derfor skal der satses på en måde til at få dæmmet op for problemet med frafald.

Her taler vi om voksne mennesker, der er i en anden situation end unge mennesker, der vælger at gå direkte ind på en ungdomsuddannelse på erhvervsskolerne. Så jeg vil sige, det er ikke sammenligneligt overhovedet, slet ikke, også fordi VUC-institutionen er en helt anden type institution, end erhvervsskolerne er. Så det må jeg på det stærkeste afvise. Dansk Folkeparti er overhovedet ikke til sinds på nogen som helst måde at indføre brugerbetaling på ungdomsuddannelser. Det kan jeg slå en pind igennem med

det samme, det kan der overhovedet ikke være tale om.

Jeg ved godt, vil jeg sige til hr. Aage Frandsen, at vi stemte for det, fordi jeg har altså en fortid i Centerrådet i Københavns Kommune, så jeg ved godt, hvad vi havde i tankerne på det tidspunkt. Og lad mig sige det på den måde: Jeg er ikke forlovet med undervisningsministeren eller regeringen, men vi har indgået en aftale om finansloven. Og som jeg udtrykte tydeligt heroppe fra talerstolen, så er det det, jeg har spurgt ministeren om hun vil være venlig at se på; det er denne her lille gruppe.

Kl. 15.15

Det kan godt være, at hr. Aage Frandsen mener, at denne her gruppe er meget stor, meget spredt og meget forskelligartet, men det er stadig væk en lille gruppe, vi taler om. Vi taler ikke om dem med fagpakkerne alene, vi taler også om dem, der tager hf 2-årig på fuld tid. Men stadig væk, når man sammenligner med pensionisterne og med avu-kursisterne, er det en mindre gruppe, vi taler om, og det er den gruppe, jeg har bedt ministeren om at se på, og som jeg kalder for et lidt ømtåleligt punkt i denne her diskussion.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg tænkte ikke specielt på ungdomsuddannelserne, jeg tænkte på uddannelsessystemet som helhed, og der er jo andre lande, der har deltagerbetaling, endda ganske høj, også på de lange, videregående uddannelser, så det er ikke er ukendt fænomen.

Men det, der undrer mig, er, at de mennesker, som ikke er gået den direkte vej igennem skole- og uddannelsessystemet og f.eks. går ind på et hf-kursus på et gymnasium, slipper altså for deltagerbetaling for at få en 2-årig hf. Men de voksne, der har været ude af systemet – det er jo typisk dem, vi taler om på VUC – som kommer tilbage og måske har lidt svært ved det og ikke synes, de hører til på et gymnasium, skal altså betale deltagerbetaling for nøjagtig det samme.

Det er det, der undrer mig så meget, og det var i hvert fald ikke tilfældet i det system, der er gældende i dag.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Ja, jeg hører fru Louise Frevert sige følgende: Denne gruppe, der vælger at tage uddannelse

på VUC, har altså særdeles godt af at skulle betale de her 900 kr. pr. fag.

Det vil sige, at når man som 20-årig vælger at tage en hf-uddannelse på VUC og skal betale 12.600 kr. i de her to år, det tager, og vedkommende jo som sagt ikke har valgt et hf-center som 17-årig af nogle årsager, som jeg så ikke kender, men har valgt trods alt at komme i gang med en uddannelse, så har han eller hun særdeles godt af at betale de dér 12.600 kr. Jeg kan altså ikke forstå, at der skal være nogen sammenhæng med, at det skulle være bedre, eller at han eller hun simpelt hen skulle have godt af at betale.

Jeg forstod simpelt hen ikke, hvad det var, fru Louise Frevert sagde. Hvor er sammenhængen henne? Det kunne jeg godt tænke mig at få en forklaring på.

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Så kunne jeg da godt tænke mig at spørge fru Bodil Kornbek, siden hun er så skråsikker i sine udtalelser: Hvor mange drejer det sig egentlig om, der skal betale de her 12.000 kr., siden at fru Bodil Kornbek er så forfærdelig skråsikker med hensyn til, at det er en kæmpe gruppe, det drejer sig om? Det vil jeg gerne have svar på. Nu må vi altså have nogle tal på bordet.

Jeg forventer, at vi får en dejlig udvalgsbehandling her med kompetente mennesker, der kan svare på spørgsmål. Det må så være Undervisningsministeriet, der skal svare på spørgsmåle, og ikke undertegnede.

Men som sagt er jeg ikke i tvivl om, at det er en lille gruppe, det drejer sig om. Ellers så synes jeg, at det er noget, vi kan få behandlet i udvalget.

Til fru Marianne Jelved: Fru Marianne Jelved ved jo godt, ...

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Der skal svares alligevel.

Louise Frevert (DF):

Ja, det bliver der også – ... at de personer, der går på VUC, er personer, som ikke tager en fuldtids ungdomsuddannelse som dem, der går på erhvervsskolerne, og det vil sige, at man har mulighed for at have erhvervsarbejde ved siden af. Det var det, jeg faktisk prøvede at sige på en pæn måde.

Når man tænker på gymnasieelever, som også er på en ungdomsuddannelse – de fleste af

dem har erhvervsarbejde ved siden af for at tjene til lommepengene – så vil jeg nok sige, at det ikke er sammenligneligt ved stadig væk indirekte at påstå, at Dansk Folkeparti ønsker brugerbetaling på erhvervsuddannelserne. Det har vi overhovedet ikke ytret på noget som helst tidspunkt. Det, jeg har pointeret, er, at det i det hele taget er to forskellige grupper.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Jeg er selvfølgelig helt sikker, for jeg forholder mig til lovforslaget, og jeg har ikke talt om, hvor stor en procentdel det drejer sig om. Jeg hører nemlig ikke til den type, der vil slynge om mig med en masse tal, om det så gælder pensionister, fritidsundervisning og den slags. Jeg forholder mig bare til lovforslaget rent principielt.

Kl. 15.20

Så er der her en forskel på, om man som 17-årig tager en hf, eller om man som 20-årig tænker: Nu tager jeg en hf. Og det kan være nogle vældig fine overvejelser, der gør, at det først sker dér, men pointen er, at det sker. Det koster altså 12.600 kr. ifølge lovforslaget, og det er det, jeg forholder mig til. Jeg forholder mig ikke til, om det er 20 pct., eller om det er 60 pct., jeg forholder mig til, at det er sagen i en nøddeskal, og der bliver simpelt hen gjort forskel, og har vi råd til det?

(Kort bemærkning).

Louise Frevert (DF):

Ja, det her er en svær nød at knække for os alle sammen, tror jeg.

Men jeg kan selvfølgelig ikke tages til indtægt for fru Bodil Kornbeks synspunkt og principper, det kan jeg ikke. Men jeg forholder mig stadig væk til, at jeg ønsker nogle faktuelle tal og nogle faktuelle oplysninger.

Selvfølgelig kan vi også godt begynde at tale om principperne her, men jeg tror stadig væk, at det vil være en ganske, ganske lille gruppe, det drejer sig om, og før jeg forholder mig til det principielt, vil jeg gerne have tallet oplyst.

Men åbenbart kan fru Bodil Kornbek heller ikke svare på, hvad tallet er, men forholder sig kun principielt til det. Det kan måske være en eller to, det drejer sig om, selv om jeg selvfølgelig godt er klar over, at det drejer sig om flere. Men lad os få tallene på bordet, og lad os gøre det under udvalgsarbejdet.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KRF):

Det var lige før, jeg glemte mit spørgsmål.

Det vil sige, nu tror jeg nok, at jeg forstår fru Louise Frevert. Det her handler måske ikke alene om principper, men det handler altså også om synet på livslang læring. Men den vil jeg nu lade ligge lidt. Vi tager det i udvalget; nu skal vi stille en masse spørgsmål, og vi får en masse svar.

Vil det sige, at hvis de svar, vi får, ikke er tilfredsstillende for Dansk Folkeparti, vil de selvfølgelig ikke stemme for dette forslag. Eller hvordan er det, jeg skal tolke det med alle de spørgsmål, Dansk Folkeparti gerne vil stille og have svar på?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Næste ordfører er fru Helle Sjelle.

Helle Sjelle (KF):

Lad mig starte med at gøre det klart, at Det Konservative Folkeparti er tilhængere af, at der indføres deltagerbetaling for de mennesker, der melder sig til avu-fag og hf-enkeltfag. Vi synes også, at regeringen lægger op til rimelige grænser for, hvor meget og hvor lidt det enkelte amtsråd må opkræve for fagene.

Det er vigtigt at tilegne sig kompetencer gennem de grundlæggende uddannelser, men det er også utrolig nyttigt for både den enkelte og for samfundet, at man kan vælge at udvide eller forny sine faglige kompetencer, sådan som bl.a. avu- og hf-tilbuddene giver mulighed for. Derfor tror jeg også, at mange er parate til at foretage en begrænset investering i den ekstra uddannelse selv. Men der er også mange, som på grund af deres økonomiske forhold vil få dækket deres deltagerbetaling helt eller delvis.

Derudover er det også værd at bemærke, at forslaget giver mulighed for en lokal prioritering blandt de fag, der bliver tilbudt. Med lovforslaget bevares princippet om den frie optagelse til kurserne, men de ændrede bestemmelser om deltagerbetaling skulle gerne forbedre amternes muligheder for at styre efterspørgslen gennem adgang til at fastlægge deltagerbetalingen i intervallet 300-900 kr. Der bliver således mulighed for at prioritere fagene med henholdsvis lav og høj deltagerbetaling.

Den prioritering er udtryk for en sund indstilling hos regeringen om, at der skal træffes valg, som er tilpasset behovene lokalt. Men for at kunne vurdere forslaget, er vi selvfølgelig også

nødt til at foretage en sammenligning med andre tilbud, som langtfra alle er gratis. Hvorfor skal avu- og hf-tilbuddene så være gratis og på den måde skabe en ulige konkurrence? Det finder vi ikke er rimeligt.

Med lovforslaget sikres der også lige konkurrencevilkår mellem VUC og f.eks. aftenskolerne. Det vil skabe en bedre balance.

Men endnu vigtigere er for os forslaget om, at deltagerbetaling for de fire grundlæggende avu-fag, nemlig dansk, engelsk, matematik og dansk som andetsprog, fastsættes til 100 kr. pr. fag, således at helt basale uddannelsesforudsætninger stadig kan erhverves af alle uanset deres økonomiske forhold. Dermed bliver deltagerbetalingen lavere end det nuværende gebyr, som ministeren også tidligere har påpeget.

Hvorfor støtter vi så den differentiering? Svaret er ganske enkelt. Hvis et menneske savner kompetencer på blot ét af de fire områder, ja, så savner den person nogle af de allermest basale redskaber for at kunne begå sig i hverdagen ikke bare på arbejdsmarkedet, men også i forhold til mange sociale aktiviteter.

Kl. 15.25

Det er derfor ikke underligt, at netop de fag har en særlig prioritet i regeringens handlingsplan for bedre uddannelser, og det er derfor, vi godt kan være bekendt at give de fag en særstatus i det her fremsatte lovforslag, som Det Konservative Folkeparti støtter fuldt og helt. Men vi ser naturligvis også gerne, at de spørgsmål, som Dansk Folkeparti har stillet her i dag, bliver afklaret, før vi vedtager lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Mit spørgsmål til fru Helle Sjelle er sådan set meget enkelt.

Der er jo i dag gebyrer som adgang til at komme ind på VUC. Det blev vedtaget for en del år siden af et flertal i Folketinget. Og det var jo på en vis måde med henblik på at parallelisere vilkårene for aftenskolekurserne og de aftenskolelignende fag, om man så må sige. Men man holdt altså en række fag udenfor af uddannelsespolitiske grunde.

Nu har jeg lyst til at få at vide, om der ligger en undersøgelse bag ved lovforslaget, der viser, at det adgangsgæbyr, nøglegebyret, som nogle kalder det, ikke har virket efter hensigten. Det vil jeg gerne høre om fru Helle Sjelle ved noget om.

Dernæst kunne jeg måske spørge fru Helle Sjelle: Hvorfor skal der netop på dette uddannelsessted indføres markedskræfter, så det er efterspørgselsstyringen via økonomien, der skal styre uddannelsen? Hvorfor kun her?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Fru Helle Sjelle sagde, at det var sådan, at man skulle have lige konkurrencevilkår med andre sammenlignelige uddannelser.

For det første vil jeg spørge: Synes Det Konservative Folkeparti, at folkeoplysning og kompetencegivende uddannelse er det samme?

Det andet, jeg vil spørge om, er: Der er lagt nogle forudsætninger ind for, at regeringen kan få finansieret sit skattestop her med brugerbetaling på de korte uddannelser osv.; 75 mio. kr. er provenuet. Men det viser sig jo, at en syvendedel af kursisterne samlet set ifølge opgørelser, jeg kender, er under 25 år og tager en hel hf-pakke. Masser af dem kunne gå over og tage hf på et gymnasium, og der koster en årselev 54.000 kr., hvorimod de på hf på VUC kun koster 44.000 kr., når de tager hf i fuld pakke. Det vil sige, at det er 10.000 kr. dyrere at tage en hf-pakke på et alment gymnasium.

Hvis det nu viser sig, at en masse af de her kursister flytter, selv om de måske helst ville have det frie valg og tage hf på et VUC-center, og forudsætningerne brister, hvad så? Skal der så brugerbetaling på gymnasiet på hf, eller hvad?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Regeringspartierne fremhæver, at der i dette lovforslag er nogle fag, hvor afgiften sættes ned. Det er korrekt. Og fru Helle Sjelle argumenterer for, at det er sådan nogle basale fag; derfor er det godt, at man sætter den ned.

Jamen er dansk og matematik og engelsk og samfundsfag ikke også basale, hvis man f.eks. skal i gang med en sygeplejeruddannelse eller andre uddannelser? Er det ikke også helt basalt? Er det kun det der folkeskoleniveau, der er basalt? Mener Det Konservative Folkeparti, at det så er nok for den brede befolkning? Er det ikke sådan, at der også på hf-niveau er en række fag, som man kan sige er basale, i hvert fald for at gå videre i nogle uddannelser?

Det er derfor, jeg spørger: Hvorfor er det kun disse fag, der er udpeget? Hvorfor opretholder man ikke det, som var i det eksisterende, nemlig

at kernefagene nu er friholdt? Det var de jo før med hensyn til selve afgiften.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Fru Marianne Jelved spørger, hvorfor markedskræfterne skal ind på det her område. Det spørgsmål kunne jeg jo også vende om og stille til den gamle regering og spørge, hvorfor man egentlig valgte at tage hul på hele diskussionen om brugerbetaling. Det vil jeg nu ikke gøre. Jeg vil sige det på den måde, at vi ikke har noget imod, at man har en brugerbetaling på VUC. Vi synes, det er udmærket, at folk måske tænker lidt mere over, hvad det er for nogle fag, de vælger. Vi har jo tidligere set, at der er en del, som f.eks. bruger VUC, men uden at gå til eksamen, og derfor lige så godt kunne tage undervisningen et andet sted, f.eks. på aftenskolerne.

Kl. 15.30

Men jeg vil ikke gøre mig til talsmand for, om det skal være aftenskole eller VUC, man tager undervisningen på. Jeg vil bare gerne have, hvis man er på VUC, at man f.eks. så også overvejer en ekstra gang at tage en eksamen, for det er jo ikke egnet til, at det bliver regnet som folkeoplysning. Det er ikke det, VUC skal bruges til efter vores opfattelse.

Jeg vil sige, hvad angår selve nøgleundersøgelsen, at det kender jeg ikke noget til. Det kan være, ministeren gør det.

Hr. Carsten Hansen er inde på folkeoplysning og kompetence og forskellige ting. Jeg vil sige – hvis jeg skal skynde mig lidt – at hvad angår selve det, om eleverne går på det almene gymnasium og tager uddannelsen dér i stedet for, så må vi se på det, på de vandringer, der selvfølgelig sker. Det er naturligvis noget, jeg forventer at man følger nøje, og så må vi jo tage stilling til det, hvis det bliver et kæmpeproblem. Det tror jeg nu ikke det gør, for jeg tror, det er to forskellige grupper, der søger de forskellige uddannelser.

Til hr. Aage Frandsen vil jeg sige: Jamen vi så gerne, at så mange som muligt fik en uddannelse. Man kan selvfølgelig sige: Jamen hvorfor er hf ikke også fritaget? Men vi tror faktisk ikke, at det gør noget. Der er også andre, der har været inde på i dag, at de, der tager et hf-enkeltfag f.eks., jo også har et arbejde ved siden af og derfor også har mulighed for at yde det bidrag, der egentlig skal til.

Jeg er godt klar over, at der i dag har været mange eksempler fremme, som vi alle sammen

kan sidde og fundere lidt over, men jeg regner da med, ligesom Dansk Folkeparti har været inde på, at det er noget, som vi får opklaret under udvalgsbehandlingen.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det var netop diskussionen for år tilbage om, hvorvidt VUC var en konkurrent til aftenskolerne, der gjorde, at Folketingets flertal dengang indførte et gebyr, som nogle kalder et nøglegebyr, fordi det lukkede døren op ind til VUC, og det er i størrelsesordenen 300 kr., så vidt jeg husker. Det var for at imødegå den ulige konkurrence, hvor det koster penge på aftenskolerne, men ikke på VUC dengang.

Så spørger jeg: Har det ikke virket? Ligger der undersøgelser, der viser, at det ikke virkede, at der stadig væk er mange, der går på VUC til trods for det adgangsgebyr, der var, eller som er i dag, så der derfor er grund til at indføre mere deltagerbetaling? Er der et beslutningsgrundlag, eller er det i virkeligheden nogle helt andre ting, der ligger bag ved regeringens forslag?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Ja, vi blev da så meget klogere, at hvis det viser sig at være et problem, at en række af de unge mennesker – som der bliver flere og flere af – vælger at tage hf på VUC-centrene, at de flytter derover, så er fru Helle Sjelle villig til at se på brugerbetaling på gymnasieområdet. Det var da interessant, det må jeg sige. Det har vi da i hvert fald nu fået bekræftet her.

Det næste, jeg vil spørge fru Helle Sjelle om, er: Det ikke bekymrende, når vi snakker regionalpolitik, som Det Konservative Folkeparti jo er meget optaget af i de fine festtaler, at det nu viser sig med de deputationer, vi har inde, at på grund af holdstørrelser og på grund af brugerbetaling vil man givetvis komme til at lukke en række centre rundtomkring? Er Det Konservative Folkeparti villig til at revurdere sit syn på brugerbetaling og almen uddannelse, hvis det viser sig, at man i Thy, på Mors og nede på Lolland-Falster osv. må lukke det antal centre, som man forudskikker i de svar, vi har fået ind? Det kunne være interessant at vide.

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Til fru Marianne Jelved vil jeg sige, at det er min opfattelse, at der stadig er et problem, som er

blevet accelereret af, at vi har hævet deltagerbetalingen på aftenskolerne. Jeg har f.eks. modtaget mange henvendelser fra aftenskoler, som har påpeget, at der er et problem, fordi der er nogle af de studerende, som går på VUC, der simpelt hen ikke går til eksamen, som egentlig lige så godt kunne have været på en aftenskole. Men de vælger VUC, fordi det simpelt hen er billigere.

En egentlig teknisk undersøgelse af det bliver jeg nødt til, som jeg sagde før, at overlade til ministeren at redegøre for i denne forbindelse. Jeg fortæller bare, hvad min opfattelse af denne her situation er.

Kl. 15.35

Hvad angår hr. Carsten Hansen, som straks lægger mig i munden, at jeg er villig til at indføre brugerbetaling på gymnasierne: Nej, det var ikke det, jeg sagde. Jeg sagde, at i det øjeblik vi så disse vandringer fra det ene sted til det andet, var vi nødt til at følge udviklingen nøje, og så må vi selvfølgelig tage vores forholdsregler efter det.

Og så kan vi selvfølgelig ikke stå her og udelukke, at der ikke skal ske ændringer. Det ville være fuldstændig vanvittigt at binde sig op på et eller andet og sige, at sådan skal det være fra nu af og i al evighed. Sådan kan vi jo ikke lovgive.

Hvad angår regionalpolitikken, er jeg også nødt til at sige: Jeg har forstået af det foreliggende forslag, at det ikke vil være sådan, at der er et amt, som overhovedet ikke har VUC. Hvis man lukker nogle VUC'er, skal der alligevel være en rimelig fordeling af udbuddene i amtet. Det er selvfølgelig også noget, der bekymrer mig; det er klart. Jeg har kendskab til f.eks. Storstrøms Amt, hvor jeg også godt kan se, at det kan blive problematisk.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

På en henvendelse fra nogle, der siger, at brugerbetalingen på vores område, her folkeoplysningen, er et problem for os, kan jeg forstå, at Det Konservative Folkeparti siger: Jamen så må vi hæve betalingen et andet sted.

Der var jo sådan set en anden mulighed – jeg ved ikke, om man har overvejet den – at det kunne være, at brugerbetalingen på folkeoplysningen var kommet lidt for højt op, så man skulle sætte den ned. For logikken kan jo blive, at når man nu har sat brugerbetalingen på VUC op, så kommer man måske fra VUC og siger: Altså nu går alle kursisterne over på hf 2-årig, så må vi også hellere sætte betalingen dér op.

Så på et eller andet tidspunkt må regeringspartierne vel også have overvejelser om: Hvor er grænsen? Er den her, og så hæver vi den aldrig nogen sinde mere? Er det sidste gang, eller kan vi risikere, at man går videre? For der er jo amter, der måske vil sige: Nu er der ulige konkurrence. Det vil der næsten altid være, fordi der trods alt er uddannelser, der tilbyder noget til de forskellige målgrupper og nogenlunde de samme ting.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hvis det var en forkert konkurrence – i anførselstegn – det handlede om i forhold til folkeoplysningsforbundene, aftenskolerne, så kunne vi diskutere det. Men lovforslaget her er jo langt, langt, langt mere omsiggribende og peger på, at der er en lang række uddannelser, hvor der nu er efterspørgselsstyringer på, bl.a. via lovgivningen i foråret, hele AVU-uddannelsesområdet, altså de voksen- og efteruddannelser til og med erhvervsuddannelsesniveau, som også har fået deltagerbetaling med henblik på at indføre efterspørgselsstyring i uddannelserne.

Nu har vi det altså på områder, som alle vedrører ikkeuddannede voksne og kortuddannede voksne. Så spørger jeg Det Konservative Folkepartis ordfører: Er det så slut med det her, eller kan vi vente indført efterspørgselsstyring på andre uddannelsesområder?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jamen jeg må sige til fru Helle Sjelle, at vi må jo konstatere, at hvis det løber løbsk på hf, på gymnasierne, så er fru Helle Sjelle villig til at se på forskellige instrumenter og udelukker herunder ikke brugerbetaling. Det har vi da fået konstateret i dag.

Det andet, jeg spørger mig selv om, er: Hvor er de uddannelsespolitiske vægtninger i det her, eller er det bare konkurrencestyring, konkurrenceforvriddning over til noget, der ikke er kompetencegivende?

Når man ser på de undersøgelser, jeg kender til, viser det sig, at der har været en stigning i antallet af kursister på hf på ca. 3 pct. om året i de sidste mange år på nær sidste år, hvor antallet af kursister faldt en lille smule, og tendensen ser ud til at fortsætte i år. Er det for meget, at der er 92.000 mennesker i det her land, der vælger at tage hf eller AVU-enkeltfag, 8. og 9. klasse? Er det for meget, er det konkurrenceforvriddning i

forhold til de 1,5 millioner, der går til folkeoplysning og madlavning for finere mænd og hundedressur og hvad ved jeg?

Er det for mange mennesker, der uddanner sig, så sig det dog. Eller hvad er det, Det Konservative Folkeparti mener? Hvad er de uddannelsesmæssige begrundelser for at lave konkurrencestyring på kompetencegivende uddannelser?

Kl. 15.40

(Kort bemærkning).

Helle Sjelle (KF):

Først og fremmest vil jeg slå fast, at vi ikke har nogen planer om at hæve betalingen andre steder af konkurrencemæssige årsager. Men vi synes faktisk, der har været et problem i forhold til, at vi hævede betalingen på folkeoplysningen og så bare lod stå til uden at gøre noget på det her område. Det synes vi faktisk var urimeligt, når vi gang på gang blev gjort opmærksom på problemstillingen allerede i forbindelse med, at vi hævede betalingen på folkeoplysningen.

Hvad angår efterspørgselsstyringen på andre uddannelsesområder, kan jeg sige, at jeg har ikke hørt om nogen umiddelbare planer om at indføre den andre steder, men jeg kan selvfølgelig ikke udelukke, at det vil ske i fremtiden.

Til hr. Carsten Hansen: Vi vil selvfølgelig gøre brug af forskellige instrumenter. Det er klart, at vi er nødt til løbende at vurdere de love, som vi vedtager herinde. Og som jeg før sagde til hr. Carsten Hansen, har jeg ikke noget ønske om at stå heroppe og binde mig op på, at vi ikke kan røre ved denne lovgivning i de næste mange år eller i al evighed. Jeg har et ønske om, at vi følger de love, vi vedtager, meget nøje og eventuelt foretager justeringer, hvis det er det, der er nødvendigt.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Ja, tak. Hr. Aage Frandsen som ordfører.

Aage Frandsen (SF):

I foråret vedtog regeringen med et flertal bestående af regeringspartierne og Dansk Folkeparti, at der skulle indføres kraftige stigninger i brugerbetalingen på folkeoplysningsområdet. De tilsvarende partier har også gennemført øget brugerbetaling, når det drejer sig om de såkaldte eud-fag. Nu siger man så, at af hensyn til en lige konkurrence skal der også være en tilsvarende stigning på VUC-området.

For alle disse områder gælder, at det i høj grad er mennesker med en kort eller ingen ud-

dannelse ud over folkeskolen, og som måske ikke engang har afsluttet folkeskolen, som nu benytter sig af disse tilbud.

Det er en uddannelsespolitisk prioritering, går jeg ud fra. Det kan ikke bare være noget, man gør, fordi man gerne vil have nogle penge i kassen eller undgå, at nogle vil tage en uhenigtsmæssig uddannelse. Det må være, fordi man virkelig har tænkt over, at i vores samfund er der altså nogle mennesker, som ikke behøver at have så meget uddannelse, og hvis de endelig vil have det, skal det i hvert fald ikke være for let for dem. De skal i hvert fald også betale for det.

Det er udtryk for, at lyset, oplysningen skal være for de lærde blot – Grundtvig sagde, at sådan skulle det netop ikke være – men det er åbenbart sådan, denne regering ønsker det skal være.

Efter vores opfattelse er det tåbeligt i forhold til samfundet, for vi har brug for, at så mange mennesker som overhovedet muligt uddanner sig. Og skulle der være én eller to eller fem, der måske ikke bruger denne uddannelse målrettet på en anden uddannelse efterfølgende, men bruger den ud fra, at man ønsker at benytte sig af, at uddannelse i sig selv er en god ting, så synes vi altså ikke, det er en ulykke.

Det er en langt større ulykke og slet ikke sammenligneligt, at man nu forhindrer nogle mennesker i at gennemføre en uddannelse, fordi disse mennesker siger, at det her koster for meget. Det er mennesker, som ikke er vant til at prioritere uddannelse, og derfor er det, de slutter, at det nok ikke er nødvendigt, for det koster jo for meget.

Det er en forfærdelig uddannelsespolitisk tænkning. Det er tåbeligt ud fra en samfundsmæssig betragtning, og det er urimeligt over for de enkelte mennesker, som i deres unge år ikke tog en uddannelse. De tog ikke en gymnasial uddannelse eller en hf-uddannelse, eller de afsluttede den måske ikke. Det kan være, at de gik i gang med den, så har de fortrudt det og vil nu gå i gang med det. De skal så nu straffes på pengepungen, fordi de altså ikke i deres unge år tog uddannelsen.

Det er urimeligt, og hvis man endelig ville gøre noget fra regeringens side på det her område og prioritere det, så kunne man jo sige, at de mennesker, der har gennemført f.eks. en gymnasial uddannelse, behøver ikke at få en gratis hf-uddannelse bagefter eller tage nogle enkeltfag bagefter.

Kl. 15.45

Hvis jeg finder på, at jeg skal have fransk genopfrisket, kan jeg godt betale for det selv. Men hvorfor skal det så gå ud over en hel masse andre, endda også i faget dansk, at der er nogen, der måske tager en uddannelse en ekstra gang? Vi, der har taget en uddannelse én gang, kan godt betale mere, det er i orden, men hvis regeringen var kommet med det forslag, var det en helt anden snak. Men det her rammer specielt dem, der ikke fik en uddannelse, da de var unge, og som gerne vil tage den nu. Det er en skat på uddannelse, som regeringen ikke mener er omfattet af skattestoppet, men det fungerer i virkeligheden på samme måde.

Så siger man: Jamen vi overlader det til amterne at finde ud af det, og de kan lave en prioritering. Det vil altså sige, at nu siger man til amterne, som overvejer, om de skal lukke en sygehusafdeling eller ej, at de skal lade være med at sætte denne afgift op, fordi de i stedet skal lade det gå ud over sygehusene. Det er altså at indføre en form for selvstyre på det kommunale og amtskommunale område, hvor man siger: I kan slås og prioritere under de dårlige økonomiske vilkår, I har. Nu bliver dette her en del af slagsmålet, og det er et udtryk for en elendig uddannelsespolitisk tænkning, det er bagstræberisk, og det er også usolidarisk.

Når man ser på, hvor mange penge der kommer i kassen, kommer der ca. 75 mio. kr. ind, men så koster det 11 mio. kr. at administrere det, og bøv! bliver der også ud af det.

Derfor er det klart, at vi overhovedet ikke kan støtte forslaget. Tværtimod vil vi gøre alt for at undgå, at forslaget bliver vedtaget.

Marianne Jelved (RV):

Som det næsten er fremgået i forbindelse med de korte bemærkninger, står det vel klart, at Det Radikale Venstre ikke kan støtte det foreliggende lovforslag.

Vi vil godt lige understrege, at ideen med voksenuddannelsescentrene er, at mennesker, der ikke satsede på gymnasial uddannelse eller ikke fik en tilstrækkelig god uddannelse i folkeskolen, skal have en mulighed her. Det er også vigtigt at pege på, at der er mennesker, der godt nok gjorde deres folkeskole og måske også deres gymnasieuddannelse færdig, men ikke på et niveau, der var godt nok. De kan bruge VUC til at øge deres kompetence i relevante fag, inden de går videre i uddannelsessystemet, og i det hele taget er VUC jo indrettet til de mennesker, som

har været ude af uddannelsessystemet. Det giver dem en mulighed for at komme tilbage i det igen, når de er klar til det.

Regeringen siger i bemærkningerne til lovforslaget, at den vil give amtsrådene større frihedsgrader, men i virkeligheden indsnævrer regeringen via lovforslaget de frihedsgrader, amtsrådene har i dag. I dag kan amtsrådene opkræve deltagerbetaling for visse fag op til et loft, men med lovforslaget indfører regeringen – jeg kan forstå med Dansk Folkepartis stemmer – at der skal opkræves deltagerbetaling. Det kalder jeg at indsnævre amtsrådenes frihedsgrader.

Det næste meget principielle, jeg vil trække frem, er efterspørgselsstyringen. Der er temmelig mange linjemillimeter i lovforslagets almindelige bemærkninger, der beskriver efterspørgselsstyringens velsignelse, og jeg kan anbefale alle uddannelsesfolk at læse dette afsnit. Det bør optrykkes i diverse medier, for den argumentation kan jo bruges i en hvilken som helst uddannelsessammenhæng. Men her har man altså meget systematisk fra regeringens side valgt at lade det vedrøre voksenuddannelsescentrenes udbud af almene voksenuddannelsesfag og hf-enkeltfag og uddannelserne under AUF'en, som blev vedtaget i foråret. Det er uddannelsesområder, som henvender sig til ikkeuddannede og kortuddannede.

Jeg må konstatere, at Det Radikale Venstre i hvert fald mere end én gang desværre har gjort en erfaring, efter at vi fik regeringsskiftet, og den erfaring er, at hvis man rækker en vis herre lillefingeren, tager han hele armen. Vi må vedkende os vores andel af ansvaret for det gebyr, der er adgangsoplukkende til VUC, men med sin argumentation fortsætter den nye regering med at udvide brugen af efterspørgselsstyringen næsten ganske hæmmingsløst, og det er vi imod. Vi mener, at man bør lette adgangen til uddannelse for de mennesker, som ikke har uddannelse. Det burde være gratis for alle at tage en kompetencegivende uddannelse i Danmark, uanset hvornår i sit livsforløb man gør det.

Så skal jeg sige, inden min taletid løber ud, at lovforslaget også gør det muligt for amtsrådene at vælge, om de vil oprette lokalråd under visse omstændigheder. Det er vi også imod, vil jeg gerne understrege.

Kl. 15.50

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil gerne starte med at sige, at jeg glæder mig over, at De Radikale er kommet til den kon-

klusion, at det bør være gratis at videreuddanne sig på VUC-centrene i fremtiden.

Med dette lovforslag retter regeringen og Dansk Folkeparti et frontalt angreb mod de dårligst uddannede i Danmark. Forslaget rammer de ufaglærte, som ønsker at uddanne sig. Med den voldsomme stigning af brugerbetalingen for at tage 8., 9. og 10. klasses fag og den voldsomme stigning af brugerbetaling for at tage gymnasiale fag, altså hf-fag, gør regeringen det meget sværere for mange ufaglærte at supplere deres skolegang.

En del af argumentationen fra regeringens mere ubegavede proselytter for denne brugerbetaling er begrundet i en eller anden forestilling om, at det er rige forstadsfruer, der tager fransk og italiensk på VUC for at klare den årlige påskeferie til Sydeuropa. F.eks. kalder Jesper Skov Hansen i et læserbrev brugerbetalingen amternes mulighed for at opkræve penge for ferieforsk - ja, sådan kalder han det: Ferieforsk! Man kan tydeligt høre, hvor lidt Venstre egentlig ved om, hvad der foregår på VUC.

Men selv hvis der rent faktisk var mange forstadsfruer, der brugte VUC til at lære ferieforsk, er det jo ikke dem, der rammes ved at sætte brugerbetalingen så voldsomt op, som lovforslaget vil gøre. De rige forstadsfruer vil jo bare betale de 900 kr., eller hvilket beløb amterne nu finder på at lægge oveni, og fortsætte. De, der for alvor bliver ramt af lovforslaget, er de op mod 50.000 beskæftigede VUC-kursister, som ikke får SU eller SVU og ikke kan få det. Det er dem, der skal betale mange tusinde kroner ved kasse ét for at få en uddannelse, og det er dem, der for alvor får svært ved at supplere deres uddannelse på grund af lovforslaget.

Generelt må jeg også sige til Socialdemokraterne - det gælder åbenbart ikke De Radikale længere, det er jeg glad for - at de har gravet deres egen grav ved at lave brugerbetaling på en lang række VUC-fag for et par år siden. De har givet de borgerlige præcis den glidebane, som de i dag bruger til at tidoble beløbet. Vi så konsekvensen allerede dengang. Brugerbetaling betyder, at man skræmmer de kortuddannede bort fra VUC-fagene. Antallet af kursister vil simpelt hen falde voldsomt.

Brugerbetaling, den være sig nok så lille, er et udtryk for en glidebane. Brugerbetaling, også en delvis brugerbetaling til de rige, er af det onde, fordi den bryder med princippet om uddannelse som et alment gode for alle uanset køn, social baggrund og alder.

Denne regering laver ting, som daværende undervisningsminister Bertel Haarder knap nok turde drømme om i 1980'erne. Man vil spare sølle 75 mio. kr., hvilket ikke mindst uden for København indebærer, at man skræmmer kursisterne bort og gør det sværere at opretholde hold med indskrænkning af kursusudbuddene til følge.

Argumentet for brugerbetaling er »en bedre økonomistyring og kvalificering af efterspørgslen«. Vorherre bevares, hvor lavt er vi sunket i Danmark? Retten til 12 års almen undervisning for såvel ung som gammel er forsvundet i økonomistyringens hellige navn.

Et andet argument fra regeringens side er »ligestilling med andre uddannelser«. Fordi regeringen i foråret udbredte brugerbetaling på en række uddannelser, herunder folkeoplysning, skal det nu også ske på VUC for ligestillingens skyld. Vorherre bevares, det er jo ren goddag mand økseskaft-logik, der ligger bag.

Efter at være hårdt presset har regeringen pillet enkelte fag ud - basale fag, som de kaldes. I lovforslaget omtales de centrale grundfag som bl.a. dansk, engelsk, matematik og dansk som andetsprog, og man kan så undre sig over det begrænsede uddannelsespolitiske og pædagogiske syn, som ligger til grund for lovforslaget. Der må jo være en grund til, at psykologi er et af de fag på VUC, som søges af flest. 6.000 kursister tager hvert evig eneste år det fag. Er det for sjov? Er det ligesom de forstadsfruer, der skal lære fransk? Eller kunne det tænkes, at det var, fordi ufaglærte gerne vil opkvalificere sig til at arbejde i en vuggestue, i en børnehave, i hjemmeplejen eller i sygehussektoren, eller at de ganske simpelt vil ind på seminariet? Kunne det tænkes, at det var det, der var grunden?

Og hvad med naturfagene og samfundsfagene? Er de ikke basale? Hvad er der blevet af, at vi skal prioritere naturfag her i samfundet? Og hvad er der blevet af edb-kundskaben? Er det nu heller ikke længere nødvendigt, at folk skal lære edb for at klare sig på det danske arbejdsmarked, eller hvad? Er teknologien gået i bakgear, eller hvordan? Hvad er det, regeringen vil med det her?

Kl. 15.55

Regeringen taler jo op ad stolper og ned ad vægge om videnssamfundet og det stigende behov for kvalificeret arbejdskraft i Danmark. Hvordan i alverden har regeringen tænkt sig, at vi skal tage det seriøst, når regeringen samtidig stiller forhindringer i vejen for, at de lavest ud-

dannede i Danmark kan tage en uddannelse, fordi de i dag skal stille med over 12.000 kr. i depositum for at tage sig en uddannelse?

Jeg vil sige, at dette lovforslag hele vejen igennem er et dårligt forslag, som Enhedslisten ikke kan støtte. Det er sørgeligt at se, at vi ikke længere skal have gratis uddannelse til alle her i Danmark. Socialdemokraterne startede, men denne regering speeder processen op til det ti-dobbelte.

Bodil Kornbek (KRF):

I bemærkningerne til dette lovforslag står der, at på grund af konkurrenceforvridning i forhold til folkeoplysningen vil man nu indføre større deltagerbetaling. Sådan er et af argumenterne, men det holder altså ikke. Der er jo ingen sammenligning mulig med aftenskoler og fritidsundervisning, VUC er jo en uddannelsesinstitution. Her bliver der givet adgang til hf, som dermed igen kan give adgang til videregående uddannelser. VUC tilbyder grunduddannelser, som kursisterne ikke har haft mulighed for at tilegne sig, men som er en nødvendighed for at kunne deltage i de øvrige uddannelses- og efteruddannelses tilbud. Det vil sige, at VUC ikke bare er en fornøjelse, men faktisk en nødvendighed.

Det er korrekt, som det også tidligere er blevet sagt, at der er nogle kursister på VUC, som mere ønsker at dygtiggøre sig for deres fornøjelses skyld. I Kristeligt Folkeparti mener vi ikke, at VUC-undervisningen skal bruges som en slags fritidsaktivitet, det har vi folkeoplysningen til. Men det er nu også vigtigt at kunne forholde sig til problemets størrelse og, hvis man ser det som et meget stort problem, løse det dér, hvor det nu engang er, og ikke ramme hele uddannelsesområdet VUC.

Set ud fra en uddannelsespolitisk vinkel er forslaget intet mindre end en katastrofe, og jeg mener ikke, at der er sammenhæng mellem de ord, regeringen gerne bryster sig af, og så det, der rent praktisk sker her. Ord som »livslang læring«, »indsatsen for at forbedre arbejdskraftens kvalifikationer« og »uddannelse til alle« stemmer ikke overens med dette lovforslag. Der bør efter Kristeligt Folkepartis holdning være mulighed for, at alle kan få en kompetencegivende uddannelse, fordi det ikke kun er til gavn for den enkelte, men også for samfundet.

VUC har forskellige ansigter, som nogle har været inde på. Der er nogle, som ønsker at tage en avu-uddannelse, nemlig dem, som ikke har fået folkeskolens afgangsprøve. Der er dem,

som i en moden alder søger VUC for at opkvalificere sig til arbejdsmarkedet, fordi de har brug for det, og så er der de 20-30-årige, der ønsker en kompetencegivende uddannelse med henblik på at videreudanne sig, fordi de ikke tidligere har haft mulighed for at tage en uddannelse på grund af nogle omstændigheder, jeg ikke kender, eller måske ikke har haft lyst til at gå på et almindeligt gymnasium eller et hf-center, men i stedet vælger at gennemføre hf på VUC, fordi de måske finder studiemiljøet mere passende.

Men disse mennesker pålægges nu en brugerbetaling, der vil noget – ikke mindre end 12.600 kr.! Vi stiller os i Kristeligt Folkeparti uforstående over for, at de helt unge kan få en gratis uddannelse i deres eget miljø, mens de, der er 3-4 år ældre, nu skal betale. At uddanne sig skal være en reel mulighed og må ikke hindres på grund af ens økonomiske formåen, og det princip bliver der slækket gevaldigt på med forslaget her. Der står på forslagets side 4, anden spalte:

»Samtidig foreslås det, at deltagerbetaling for fire basale avu-fag fastsættes til 100 kr. pr. fag, således at helt basale uddannelsesforudsætninger stadig kan erhverves af alle uanset økonomisk formåen.«

Jeg synes, det er interessant, for hvis regeringen fremhæver, at fire helt basale fag på folkeskoleniveau stadig kan gennemføres uden skelen til økonomisk formåen, må det jo betyde, at erhvervelse af alle andre kundskaber, herunder kompetencegivende hf, bliver afhængig af pengepungens tykkelse, hvis dette forslag vedtages, og det er imod al sund uddannelsespolitik.

Vedtages dette forslag, kan amterne fastsætte en deltagerbetaling på op til 900 kr. Vi ved jo alle sammen, at amterne er ganske trængt, bl.a. på grund af skattestoppet, så jeg tør roligt sige, at de selvfølgelig vil udnytte loftet på de 900 kr. Det ville næsten være naivt, hvis man mente noget andet.

KL 16.00

Det vil sige, at som udgangspunkt skal de studerende altså af med store beløb. Men det har de altså ikke råd til, og det vil igen sige, at der bliver nogle forhindringer, som er med til at holde mennesker ude fra uddannelsesmuligheder. Det mener vi i Kristeligt Folkeparti at der ikke er råd til, men regeringen har åbenbart en anden mening.

Resultatet af dette forslag er, at uddannelsessøgende uden mulighed for at kunne yde denne deltagerbetaling heller ikke får mulighed for at

få den start på uddannelsesområdet, som de egentlig ønsker sig, og som vi også som samfund har brug for at de får. Derudover er der også en regional vinkel, som vi også har hørt lidt om i dag. Der er områder i vort land, hvor man må sige, at VUC-centre bliver nødt til at lukke, og det er i områder, hvor der faktisk er brug for, at folk kommer i gang med grunduddannelser og har brug for en opkvalificering, og hvor der er brug for, at unge vil tage en hf.

Dette forslag kan vi på ingen måde støtte!

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil gerne starte med at takke Folketinget for en velvillig behandling af forslaget.

Jeg mener, det er helt på sin plads lige at minde om, hvad formålet med lovforslaget er. Formålet er, som det har været antydet undervejs i debatten, at skabe mere lige vilkår for udbydere af forskellige kurser. Det handler i denne sammenhæng bl.a. om uddannelser, som udbydes i AUF-regi, det handler om aftenskoler, som flere har været inde på, og det handler også om andre private udbydere, der udbyder uddannelser, som er beslægtede med de udbud, der findes på VUC. Vi mener ikke, det er prisen alene, der må afgøre, hvor man vælger at tage et kursus eller en uddannelse.

Fru Marianne Jelved spørger, om det kun er her, der skal være mere efterspørgselsstyring. Jeg vil sige til fru Marianne Jelved, at der sådan set allerede forsøgsvis er indført trinvis efterspørgselsstyring på andre felter. Her tænker jeg i særdeleshed på de uddannelser, der udbydes i AUF-regi, hvor det er regeringens helt klare hensigt at få en større sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel, så vi sikrer, at vi får de mest relevante kurser og uddannelser for de resourcer, vi vælger at bruge.

Hvad er det, forslaget konkret handler om? I al beskedenhed mener jeg faktisk, det er en forbedret udgave af det, som den tidligere SR-regering indførte. Det er faktisk en langt, langt bedre udgave af den deltagerbetaling, som den tidligere regering indførte, så før fru Marianne Jelved og hr. Carsten Hansen svinger sig op til den helt store uddannelsespolitiske kvababbelse og den helt store uddannelsespolitiske ulykkeudsigt, vil jeg blot minde om, hvad det var, den tidligere regering selv indførte. Det var nemlig en langt dårligere udgave end det, der her ligger på bordet, og det synes jeg fru Pernille Rosenkrantz-Theil ganske rigtigt har peget på.

Målgruppen for personer, som er omfattet af deltagerbetalingen, er ikke ændret, jf. det, den tidligere regering indførte i 2000. Og hvilke personer er friholdt for deltagerbetaling? Det er bl.a. aktiverede, som har en handlingsplan fra AF, og kontanthjælpsmodtagere, der har uddannelse som en handlingsplan. Det lå også i den ordning, som den tidligere regering indførte, og de skal heller ikke efter denne nye ordning yde deltagerbetaling. Er man SU-berettiget eller SVU-berettiget, skal man heller ikke betale.

Hvis man tager en fuld hf eller tager en fagpakke, får man refunderet sin betaling, og her synes jeg egentlig, at Venstres ordfører, fru Helga Moos, kom med en glimrende opfordring til amterne. I de tilfælde, hvor der er tale om en fagpakke, vil det selvfølgelig være relevant at se på deltagerbetalingsniveauet i den sammenhæng.

Kl. 16.05

Med forslaget her er der lagt op til en forenkling i forhold til det, den tidligere regering indførte, i og med at gebyrordningen fjernes og der alene er tale om en deltagerbetaling. Også i de tilfælde, hvor man får refunderet deltagerbetalingen, får man refunderet det fulde beløb i modsætning til nu, hvor man ikke får refunderet gebyret. Det vil sige, at det er en forbedret udgave sammenlignet med det, som den tidligere regering indførte.

Fru Bodil Kornbek nævnte flere gange her fra talerstolen uretfærdigheden i, at hvis man er 3-4 år ældre end dem, der måske udgør målgruppen for hf på gymnasiet, skal man pludselig betale. Jeg vil bare sige, at det ikke er nogen pligt, at man skal tage hf på VUC. Det er fortsat muligt at tage en fuld hf i gymnasiergi, selv om man er fyldt 20 år.

Så har flere været inde på, at forslaget betyder en forringelse for de kortuddannede. Jeg mener imidlertid, at det fortsat vil være muligt for alle borgere i Danmark at deltage i kompetencegivende undervisning på VUC eller andetsteds, og det er ikke min forventning, at deltagerbetaling i den størrelsesorden, der er tale om her, generelt vil afholde kursister fra at gennemføre en ønsket uddannelse.

Det har også været nævnt, at vi med forslaget her faktisk forbedrer vilkårene for de kortuddannede, som ønsker at tage de basale fag, dvs. dansk, matematik, engelsk og dansk som andetsprog, i og med at lige præcis denne gruppe får en lavere deltagerbetaling, nemlig 100 kr. pr. fag, og samtidig bliver friholdt for det nuværende

gebyr, som er 300 kr. Lad mig i den sammenhæng minde om, at lige præcis de nævnte fire fag rent faktisk udgør 44 pct. af aktiviteten på AVU, så det er faktisk en meget stor del af målgruppen, som kun skal betale den lave deltagerbetaling. I samme åndedrag vil jeg nævne, at 75 pct. af alle kursister typisk tager enten ét eller to fag.

Flere, bl.a. fru Lene Jensen, har været inde på, om der ville ske noget uhensigtsmæssigt i forbindelse med ændringen vedrørende lokalråd. Her vil jeg blot henvise til side 5 i lovforslagets bemærkninger, hvor det klart fremgår, at det forudsættes, at det samlede servicetilbud til borgerne ikke forringes. Dermed skulle hele den bekymring, der har været udtrykt fra flere sider, være manet i jorden.

Så er jeg ked af at måtte sige til SF's ordfører, hr. Aage Frandsen, at det nok er gået lidt hurtigt med gennemlæsningen af lovforslaget. Jeg hørte hr. Aage Frandsen harcelere over, at lovforslaget medfører en administrativ omkostning på 11 mio. kr., men det er naturligvis ikke rigtigt. Selvfølgelig koster det ikke 11 mio. kr. at administrere lovforslaget. Det, der ligger i de 11 mio. kr., er, at personer, som er berettigede til SU og SVU, får et øget stipendium til at betale deltagerbetalingen med, og det er naturligvis en ekstra udgift. I øvrigt vil jeg henvise til side 6 i bemærkningerne, hvor det klart og tydeligt er beskrevet, hvad de 11 mio. kr. dækker.

Jeg vil endnu en gang takke for Folketingets modtagelse af lovforslaget, og så vil jeg selvfølgelig understrege, at jeg beredvilligt vil svare på de spørgsmål, der måtte opstå undervejs i udvalgsbehandlingen.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er en række ordførere, som vil stille spørgsmål til ministeren. Den første er fru Pernille Rosenkrantz-Theil, derefter er det hr. Carsten Hansen og fru Marianne Jelved, og så svarer ministeren. Men der er flere endnu.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Et ganske simpelt spørgsmål: Hvorfra skal man få de 12.600 kr., som det koster at tage en hf på VUC i fremtiden? Hvor skal de penge komme fra i husholdningsbudgettet?

Jeg ved godt, at en minister tjener så meget, at 12.600 kr. lyder som et greb i lommen, men for mange af de mennesker, som tager VUC i dag, svarer 12.600 kr. til omtrent det dobbelte af,

hvad de får udbetalt om måneden, så jeg vil gerne spørge ministeren helt præcist: Hvor er det, de 12.600 kr. skal komme fra?

Kl. 16.10

Det er jo meget fint, at man får pengene tilbage, når man engang er færdig med sin uddannelse, men i første omgang skal man jo stille med 12.600 kr., og helt præcist: Hvor skal de komme fra?

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Fru Marianne Jelved og andre har boret lidt i, hvad det er for nogle undersøgelser, der ligger bag dette lovforslag.

Mig bekendt har der gennem årene været en årlig stigning i antallet af årselever på VUC-centrene på omkring 3 pct. Sidste år var der 92.000 årselever på VUC-centrene rundt omkring i landet, og det skal sættes op mod 1,5 millioner kursister i aftenskoleundervisningen. Er det her, konkurrenceforholdet er forvridende, fru minister? Jeg spørger bare. Er det derfor, man vil indføre en så voldsom brugerbetaling for de mennesker, der ikke har taget en kompetencegivende uddannelse i deres ungdom? Jeg spørger bare.

Det andet, jeg vil spørge om, er det, som fru Lene Jensen borede i, nemlig at der ikke måtte ske serviceforringelser. Hvis det viser sig – sådan som de mange deputationer, vi foreløbig har haft inde, har påpeget, og der kommer endnu flere i næste uge – at der skal lukkes en lang række centre og den geografiske afstand bliver voldsom stor for en række kursister, er regeringen så villig til at ændre betingelserne? Det kunne jeg godt tænke mig at høre.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Ministerens svar bekræfter jo helt tydeligt og eksemplarisk, hvad jeg sagde i mit indlæg, nemlig at dette her er et eksempel på, at rækker man en vis herre lillefingeren, tager han hele armen.

Det er utroligt, at vi skal høre, at dette her er en videreførelse af en socialdemokratisk-radikal udgave. Den gældende lov og det forslag, regeringen har lagt på bordet i dag, har intet med hinanden at gøre, bortset fra at regeringens forslag bl.a. drejer sig om mennesker, der går på VUC. Det var et helt andet formål, der lå bag den lov, der gælder i dag, og det har jeg bl.a. gjort rede for i mine korte bemærkninger til Det Konservative Folkepartis ordfører.

Så skal vi høre, at der er tale om en forenkling, fordi man afskaffer et gebyr og indfører deltagerbetaling. Det er også noget, der er typisk for regeringen. Det er det, jeg kalder nysprog.

Så siges det, at der er ingenting, der gør ondt nogen steder på nogen, og at det er meget bedre end det, SR-regeringen lavede. Hvordan kan det så føre til, at der brutto kommer 75 mio. kr. mere i kassen? Og hvis det er så fantastisk effektivt og godt at lave efterspørgselsstyring for dem, der ingen uddannelse har, og for de kortuddannede, hvorfor skal man så ikke gøre det samme på alle andre uddannelsesinstitutioner? Det vil jeg gerne høre ministerens svar på.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det undervisningsministeren og derefter hr. Aage Frandsen.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Som jeg nævnte i min besvarelse, er jeg helt klart at den opfattelse, at en deltagerbetaling på det niveau, som forslaget her lægger op til, og de frtagelsesmuligheder, som også er indbefattet i lovforslaget, ikke medfører, at nogen borgere i det danske samfund, som ønsker en kompetencegivende uddannelse, fravælger en kompetencegivende uddannelse.

Så vil jeg sige til hr. Carsten Hansen, at med hensyn til serviceforringelser vil jeg endnu en gang henvise til bemærkningerne til lovforslaget; hvor det står helt klart og tydeligt, at det ikke er tilsigtet, at lovforslaget skal medføre serviceforringelser.

Det kan godt være, at fru Marianne Jelved tager det ilde op, at jeg kalder forslaget en forbedret udgave af det, som den tidligere SR-regering indførte, men det mener jeg rent faktisk det er. Der er tale om en administrativ forenkling i det øjeblik, man fjerner gebyrordningen og erstatter den med en deltagerbetaling, fordi der før skulle opkræves to forskellige gebyrer. I forbindelse med tilbagebetaling er der i øvrigt også tilbageholdt gebyr, så det er helt klart en administrativ forenkling, når der kun er tale om ét samlet beløb.

Kl. 16.15

Selvfølge medfører det en besparelse i provenu på alt i alt 64 mio. kr. – vi skal fratække de 11 mio. kr., som går til øgede omkostninger til SU og SVU – og selvfølgelig gør det det, for der vil jo være nogle, som bliver omfattet af den øgede deltagerbetaling, nøjagtig som der var det

i SR-regeringens tidligere forslag. Her var der også indberegnet et provenu, forudsat at nogle ville blive omfattet af den øgede deltagerbetaling.

Så jo, jeg mener helt klart, at det her er en forbedret udgave af det, den tidligere regering indførte. Og det er jeg ked af at fru Marianne Jelved og hr. Carsten Hansen ikke er parate til at anerkende. Man kan så skifte mening fra dengang, man selv havde det politiske ansvar, og til i dag, hvor man sidder i opposition. Jeg må konstatere, at det er tilfældet, at man er løbet fra det, som man selv fik vedtaget i sin tid. Det er så o.k.

Men det korte af det lange er, at jeg mener helt klart, at der for det første er tale om en administrativt mere enkel udgave og for det andet en mere retfærdig udgave, i og med at tilbagebetaling også omfatter gebyret, hvilket det ikke gør i dag.

Med hensyn til efterspørgselsstyring synes jeg, at det er helt på sin plads, at vi sikrer, at de ressourcer, vi bruger på uddannelse, bruges bedst muligt, at de bruges dér, hvor der er et behov, og at efterspørgselsstyring bruges til at øge kvaliteten i de uddannelsesstilbud, vi har. Så jeg synes, at det er helt på sin plads at tale om efterspørgselsstyring inden for de uddannelser, som er finansieret af AUF'en, og jeg synes også, det er i orden at tale om en deltagerbetaling og dermed kvalificere efterspørgslen, når der er tale om uddannelsesstilbud inden for VUC-rammer.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi over til anden runde, og det er først hr. Aage Frandsen, derefter hr. Carsten Hansen og så fru Pernille Rosenkrantz-Theil i denne omgang, og så bliver der – havde jeg nær sagt – mindst yderligere en omgang.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Nu har jeg jo ikke del i det lovforslag, som blev vedtaget i efteråret 1999, og derfor er jeg måske sådan en slags uhildet person i den pågældende sag ved vurderingen af, om det her er bedre eller værre end det fra 1999.

Man kan måle det på forskellig måde, men man må jo nok kunne måle det ved at se på: Hvad betød det, der blev gennemført i 1999 af deltagerbetaling eller brugerbetaling, for de pågældende kursister? Så kom der en ændring, efter at den daværende regering havde været i dårligt selskab, bl.a. med fru Ulla Tørnæs, som

Enhedslisten og SF bidrog til, og som indebar, at brugerbetalingen blev sat ned. Det tal må vi også kunne finde. Og så er der nu et ekstra provenu på nogle og tres millioner kroner. Det må vi jo kunne regne ud.

Så er der det der med, hvad der er bedst, og hvad der ikke er bedst. Jeg er jo ikke i tvivl om, at for de offentlige kasser er det her forslag bedre end det daværende forslag, men for kursisterne er der jo ikke skygge af tvivl om, hvad det her betyder. Desuden er det jo også helt klart, at amternes økonomi i øjeblikket er mere presset, end de var dengang, og derfor kommer brugerbetalingen givetvis helt i top.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Jeg vil sige som fru Marianne Jelved, at det er fantastisk, at vi skal bruge så meget af vores lidt kostbare taletid på at tilbagevise de påstande, som Venstre og Venstres undervisningsminister kommer med.

Må jeg ikke spørge: Kan vi ikke konstatere, at indtil regeringens lovforslag bliver vedtaget, er det minus et gebyr på 300 kr. gratis at deltage på AMU i dansk, engelsk, fransk, matematik, naturfag, samfundsfag, tysk, dansk som andetsprog, historie, psykologi og basisundervisning i edb? Er det ikke korrekt, at det nu kommer til at koste mellem 300 og 900 kr. pr. fag, når vi snakker helt almene kompetencer, som alle andre får gratis? Det synes jeg at vi først og fremmest skal slå fast.

Det andet, jeg vil spørge om, er: Ministeren bliver ved med at tale om fritagelsesmuligheder. De opgørelser, som vi har set fra de VUC-centre, der har været på besøg hos os, viser, at for SVU ligger det på 1-2 pct., for SU – her skal man jo op på over 23 timer om ugen for at få muligheden, og så er det kun 85 pct. – ligger de på ca. 8-9 pct., og så er der de arbejdsløse, som har en handlingsplan efter § 62 a.

På landsplan gør Forstanderforeningen det op til 17 pct. Det vil sige, at der er 83 pct., som får en meget højere brugerbetaling, helt op til ti gange større, end i dag. Det er da voldsomme tal, fru Ulla Tørnæs.

Første næstformand (Svend Auken):

Undervisningsministeren hedder faktisk Ulla Tørnæs, men vi kalder hende altså undervisningsministeren herinde. Så er det Rosenkrantz-Theil – fru Rosenkrantz-Theil.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Ja, det er ikke helt nemt med det her formelle sprog.

Første næstformand (Svend Auken):

Nej, men det går da.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det er korrekt, hvad hr. Carsten Hansen siger, nemlig at 17 pct. ikke selv betaler deres VUC, men det gør resten. Jeg nægter at tro på, at det er overklassefruer, som går til italienskundervisning, der udgør de resterende 83 pct. Jeg vil lægge hovedet på blokken på, at der blandt den resterende gruppe er temmelig mange, som bestemt ikke har en ministerlønning med i bagagen.

Derfor vil jeg gerne endnu en gang stille spørgsmålet: Hvis man nu har et almindeligt lavindkomstjob, hvor man får omkring 6.000-7.000 kr. udbetalt efter skat, hvor skal de 12.600 kr. så komme fra? Er det fra huslejen? Eller skal man lade være med at spise i et års tid for at kunne få sparet op til at tage sin VUC? Er det ikke sådan, at den her brugerbetaling betyder, at nogle folk bliver nødt til at sortere det fra, fordi de i stedet prioriterer noget tøj til ungerne eller prioriterer at betale husleje?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg vil sige til hr. Aage Frandsen, at jeg gerne svarer på alle spørgsmål i udvalget, så det kan vi vende tilbage til.

Så vil jeg bare sige til Socialdemokratiets ordfører, at hvis Socialdemokratiets ordfører mener, at 300 kr. er lig med, at det er gratis, er der et eller andet, der ikke helt harmonerer i mit verdensbillede. Det er nemlig sådan – og nu kommer jeg til at gentage mig selv – men jeg føler, det er nødvendigt, for hr. Carsten Hansen vil åbenbart ikke anerkende det, at i dag skal man betale 300 kr., hvis man ønsker at tage dansk og matematik på avu.

Med regeringens forslag bliver det sådan, at man skal betale 100 kr. pr. fag, hvis man vælger at tage dansk, matematik, engelsk eller dansk som andetsprog. Det vil sige, at vælger man dansk og matematik, vil man med det nye forslag, med regeringens forslag, skulle betale mindre end det, den tidligere SR-regering gennemførte.

Dermed er der tale om en forbedring for kursisterne – også sagt til fru Marianne Jelved – og jeg håber, at fru Marianne Jelved er parat til at anerkende det. At det er gratis, fordi de 300 kr. bliver kaldt et gebyr, forstår jeg ikke, men åbenbart betyder det, at det hedder et gebyr i hr. Carsten Hansens terminologi, at det er gratis. Den sammenhæng ser jeg ikke.

Så vil jeg igen minde om, at 44 pct. af den samlede avu-aktivitet foregår lige præcis i de fire fag, som regeringen har valgt alene at pålægge 100 kr. i deltagerbetaling. Det vil sige, at der, hvor der sker en klar forbedring for kursisterne, er der, hvor aktiviteten finder sted.

Nu håber jeg, at hr. Carsten Hansen også er parat til at anerkende, at der er tale om en forbedret udgave af det, den tidligere regering indførte. Jeg ser, at hr. Carsten Hansen ryster på hovedet, men vi kan godt tage den én gang til, så hr. Carsten Hansen er velkommen til at komme op og stille nøjagtig det samme spørgsmål én gang til. Jeg kunne se på fru Marianne Jelveds kropssprog, at der er tegn på en vis forståelse for argumentationen.

Til fru Pernille Rosenkrantz-Theil vil jeg gentage, at jeg ikke tror, at deltagerbetalingen i denne her størrelsesorden vil medføre, at personer fravælger kompetencegivende uddannelse. Nøjagtig som fru Louise Frevert også var inde på tidligere i debatten, blander jeg mig heller ikke i privatøkonomiske dispositioner, men det vil typisk være sådan, at det er et beløb, som skal falde over en årrække. Der er ikke tale om, at de 12.600 kr. skal falde ved indgangen til kursusforløbet, da det jo typisk vil være et forløb, der strækker sig over en årrække, hvorefter man så får tilbagebetalt deltagerbetalingen, nøjagtig som det er i dag, dog undtaget gebyret. Igen en klar forbedring for kursisterne sammenlignet med den eksisterende ordning.

Første næstformand (Svend Auken):

Så går vi i gang med tredje runde. Det er først fru Marianne Jelved, derefter fru Lene Jensen, og så er det fru Pernille Rosenkrantz-Theil.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er da mægtig smart af ministeren at lave regnestykket på den måde. Nu laver jeg regnestykket på en lidt anden måde. Så må jeg aflæse ministerens kropssprog for at se, om det er forstået.

Hvis man vælger tre af de pågældende fag, hvad skal man så betale? Så skal man efter min regnebog betale 300 kr., altså nøjagtig det samme, som man skal under den nugældende lov med det gebyr på 300 kr. Er lovforslaget så en forbedring? Ministeren må efter sit eget ræsonnement svare: Nej, det er det ikke; så er det lige så godt som den tidligere regerings.

Med det her håber jeg at kunne påvise, at den måde, ministeren svarer på, er helt hen i vejret i forhold til, hvad lovforslaget handler om. Jeg har stået her på talerstolen og vedkendt mig den lovgivning, der gælder i dag, og forklaret, hvorfor vi lavede den, nemlig for at minimere konkurrenceforvridningen til aftenskolerne. Derfor er der en lang række fag, der er fritaget for deltagerbetaling. Og derfor har det lovforslag, der ligger her, en total anden begrundelse eller en yderligere begrundelse med henvisningen til det lovforslag, der blev vedtaget her i Folketinget i foråret om AUF'en og uddannelserne under AUF'en. Og det har Det Radikale Venstre ingen lod og del i.

Når nu ministeren roser efterspørgselsstyringen, som det her lovforslag bygger på, spørger jeg: Hvorfor gennemfører regeringen ikke efterspørgselsstyring via deltagerbetaling på alle uddannelser i Danmark?

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Ministerens understregning af, at der ikke er en forventning om, at der er nogle, der fravælger kompetencegivende uddannelse, kombineret med ministerens understregning af – da vi havde diskussionen om, hvorvidt der ville ske serviceforringelser ved, at nogle centre eller fag måtte lukke – at det bestemt ikke er tilsluttet, skulle måske være betryggende, men det er maksimalt bare en smule interessant.

Det manglende betryggende består i, at det jo ikke er den vurdering, vi hører fra de folk, der sidder med fingrene langt nede i substansen. Det er ikke det, vi hører i Uddannelsesudvalget, når de kommer i deputation. Men jeg vil gerne kvittere for understregningen af, at det ikke er tilsluttet med en serviceforringelse f.eks. gennem lukning af centre.

Derfor vil jeg gerne spørge, om jeg kan opfatte det som et tilsagn om, at ministeren er parat til at give amterne og/eller centrene en hjælpende hånd, hvis det alligevel skulle vise sig, at brugerbetalingen fører til, at centre må lukke.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Man kan selvfølgelig godt påstå, at det er trossag, om man tror, at det her vil forhindre nogen i at tage en uddannelse eller ej. Jeg er nu fortsat af den overbevisning, at 12.600 kr. selv over en år-række er temmelig svært for nogle mennesker i det her land at hive op af lommen. 12.600 kr. er mange penge at skulle lægge for at få en uddannelse.

Men at debattere, om det er det ene eller det andet beløb, der er det bedste, sådan som vi hører mellem Socialdemokratiet og regeringen og mellem De Radikale og regeringen, synes jeg er totalt og aldeles irrelevant. Det er klart, at det er bedre, hvis det er billigere.

Det er det principielle, der er interessant, og til det principielle må vi sige, at det faktisk er sådan, at vi efter denne debat i dag kan slå fast, at socialdemokraterne går ind for billig uddannelse, regeringen går ind for dyr uddannelse, mens venstrefløjen går ind for, at der er gratis uddannelse for alle i det her samfund hele livet igennem. Det må vi slå fast. Det er sådan, situationen er. Jeg synes, at det sørgeligt, at det ikke vinder bredere opbakning i det her Folketing at få gratis uddannelse til alle i det her samfund. Det synes jeg er ærgerligt.

Første næstformand (Svend Auken):

Så tror jeg lige, at vi tager hr. Carsten Hansen med, og så lader vi undervisningsministeren svare.

(Kort bemærkning).

Carsten Hansen (S):

Bare kort til debatten om penge og nye og bedre eller nye og dårligere ordninger: Ministeren anerkender jo over for fru Rosenkrantz-Theil, at det drejer sig om en brugerbetaling eller en deltagerbetaling på 12.600 kr., så det er jo lidt pjattet, vi skal stå og diskutere de 300 kr., og om det ene eller det andet er bedst på den ene eller anden måde.

Det, jeg godt vil høre ministeren om, og det var det, jeg spurgte den konservative ordfører, fru Helle Sjelle, om, er: Hvis det viser sig, at det stigende deltagerantal, vi har set af unge hf-kursister på VUC, nu melder sig ud og gå til gymnasiet, og hvis den besparelse, som regeringen jo har forventet at få ind for at få finansieret sit skattestop, ikke kommer, er ministeren så ligesom den konservative ordfører, villig til at se på, hvad der så kan gøres i forhold til de gymnasiale

uddannelser? Skal der også være konkurrencehensyn at tage her? Hf koster jo 54.000 kr. på en gymnasial uddannelse, og det koster kun 44.000 kr. på VUC.

Kl. 16.30

Det var ret interessant at høre, om regeringen er enig i den konservative ordførers udlægning.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Til fru Marianne Jelved vil jeg sige, at hvis man vælger at tage tre AVU-fag, er det fuldstændig korrekt, at så er det det samme beløb, der er tale om. Vælger man at tage fire af de nævnte, skal man betale 100 kr. mere. Det anerkender jeg fuldt ud. Det er en del af lovforslaget.

Regeringen lægger på ingen måde op til, at der skal være efterspørgselsstyring i uddannelsessystemet generelt. Men der er en række områder, herunder hele voksen- og efteruddannelsesområdet, hvor jeg synes, det er meget relevant, at vi sikrer, at udbud og efterspørgsel er i en bedre harmoni, end det har været tilfældet hidtil.

Derfor synes jeg, det er meget fornuftigt, at vi får en kvalificeret efterspørgsel for derigennem at kunne styre udbuddet. Det gøres lige præcis ved, at vi også i AUF-regi har givet mulighed for, at der kan være en vis form for deltagerbetaling. Det synes jeg er yderst fornuftigt. På den måde kan vi optimere de offentlige ressourcer, som vi bruger på voksen efteruddannelse.

Til fru Lene Jensen vil jeg endnu en gang henviser til lovforslagets bemærkninger, hvoraf det klart fremgår, at det ikke er tilsigtet, at der skal ske nogen forringelse af det samlede tilbud, og det står naturligvis ved magt.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theils indlæg var mere en bemærkning, end det egentlig var et spørgsmål til undertegnede.

Jeg forstod hr. Carsten Hansens spørgsmål i retning af, om der skulle være deltagerbetaling eller andet på det almene gymnasium. Der kan jeg henholde mig til, hvad jeg lige svarede fru Marianne Jelved, at det er der absolut ikke lagt op til. Hvis man vælger at tage en gymnasial uddannelse, herunder hvis man vælger at tage hf-uddannelsen på et gymnasium, er der ikke lagt op til, at der skal være nogen form for deltagerbetaling.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er fru Lene Jensen spørger. Hr. Carsten Hansen har opbrugt sine korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Lene Jensen (S):

Når nu undervisningsministeren endnu en gang henviser til bemærkningerne, vil jeg endnu en gang gerne sige tak for det svar. Jeg er glad for, at det står i bemærkningerne, at det ikke er til sigtet med en serviceforringelse.

Hvis resultatet bliver en serviceforringelse, f.eks. i forhold til om man kan sige, at der er rimelig afstand til VUC-stederne – vi har jo stillet et spørgsmål i udvalget, som forsøger at afdække og definere rimelig afstand; det vil jeg ikke presse ministeren til at svare på nu – og hvis nu lovens intentioner ikke kan opretholdes med de her regler, er det så et tilsagn, når ministeren gentagne gange henviser til, at det ikke er meningen med en serviceforringelse, om, at der vil være en hjælpende hånd fra regeringens side til enten amterne eller til enkelte centre, hvis det kommer på tale at lukke centre, sådan at kursisterne oplever en serviceforringelse?

Er det et tilsagn, eller er det ikke et tilsagn?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg skal nok sørge for, at fru Lene Jensen får svar på de spørgsmål, der er stillet i udvalget, herunder også det spørgsmål, som er stillet vedrørende lige præcis det her emne.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 45: Forslag til lov om ændring af lov om produktionskoler. (Forenklinger og konsekvensændringer).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (FremSAT 31/10 2002).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Tina Nedergaard (V):

For Venstre er det vigtigt, at produktionsskolerne administrative bøvl begrænses, sådan som det er vores hensigt på alle områder. Derfor er det glædeligt, at ministerens forslag lægger op til, at kommunerne fremover skal udrede, hvor produktionsskolerne skal hente deres penge, frem for som det sker nu, at skolerne til tider skal rykke for oplysninger om elevernes hjemstedskommune.

Kl. 16.35

Endvidere lægger forslaget op til, at grundtilskuddet udbetales i januar måned. Det giver produktionsskolerne en mindre likviditetsforbedring og dermed mulighed for f.eks. nyan-skaffelser tidligere på året. Da vi i Venstre er meget optaget af, at produktionsskolerne har de bedst mulige betingelser, er vi selvkært også positive over for denne del af forslaget.

Endelig indeholder lovforslaget konsekvensændringer som følge af lov nr. 149 af 25. marts 2002, og da vi såmænd stemte for det forslag, er vi naturligvis også enige i omlægning af finansieringen for aktiverede på produktionsskolerne, sådan som det er fremlagt i dette forslag.

Venstre støtter forslaget.

Lene Jensen (S):

I Socialdemokratiet er vi meget optaget af produktionsskolernes forhold, og det er vi, fordi vi mener, at produktionsskolerne gør et stort og meget, meget vigtigt stykke arbejde i forhold til mange af de unge, som ellers kan have vanskeligt ved at klare sig i uddannelsessystemet og i samfundet som sådan.

Derfor er vi som indgangsvinkel i og for sig positive over for ethvert forslag, som kan være med til at lette de mange og tunge administrative procedurer, som skolerne føler ligger på dem.

Derfor er vores indgangsvinkel til det positive, men vi mener egentlig, når nu vi snakker administrative procedurer, at vi lige så godt kunne se på, om der var mere, der kunne gøres, og jeg glæder mig til, at vi i udvalget kan diskutere de høringssvar, der er indkommet, ikke mindst høringssvaret fra Foreningen for produktionskoler & produktionshøjskoler og høringssvaret fra Danske Produktionsskoler Lærerforening.